

Hoe ons bloed ons tegen bacteriën verdedigt. — Raffaello Santi. 1520 — 28 Maart — 1920. Met fraaie reproducties. — Levende slangen aan den maaltijd. — 170.000 K.G. copra te Schiedam verbrand.

No. 38

(12)

24 Maart
1920.

AFZONDER-
LIJKE
NUMMERS
20 CENT

Panorama

GEÏLLUSTREERD WEEKBLAD

A. W. SIJTHOFF'S UITGEVERS MAATSCHAPPIJ LEIDEN

PRIJS
PER
KWARTAAL
f 2.25

DE KONINGIN DER KONINGINNEN.

Voor het eerst na den oorlog is te Parijs thans weder het bekende Mi-Carême-feest gevierd. Onze foto geeft Mlle Bataille, de koningin der koninginnen van dit feest, die met de andere koninginnen op het Elysée door den nieuwen President van Frankrijk en zijn echtgenoot, officieel ontvangen werden.

RAFFAELLO SANTI. — Zelfportret.

Den 28sten Maart van dit jaar is het vier eeuwen geleden, dat de beroemde Italiaansche schilder Raffaello Santi, ter onzent gewoonlijk Rafaël genoemd, op den nog jeugdigen leeftijd van 37 jaar en op het toppunt van zijn roem, uit zijn leven en werken werd weggerukt. Ter gelegenheid van dit feit, dat voor gansch Italië aanleiding is tot plechtige herinneringsfeesten, zullen onze lezeressen en lezers stellig een korte, met fraaie reproducties verlichte schets van het leven en de kunst van dezen in alle opzichten begenadigden en tijdens zijn leven bijna verafgoden kunstenaar, op prijs stellen.

Rafaël werd in 1483 te Urbino als zoon van den — ook als schilder bekenden — koopman Giovanni Santi geboren. Toen hij 16 jaar oud was, trok hij naar de hoofdstad van Umbrië, waar de schilder Perugino school maakte. Het behoeft ons niet te verwonderen, dat de van nature eenigszins weekhartige jongeling, die Rafaël was, zich aangetrokken gevoelde tot het lieflijke, harmonieuze en stil-innige werk van Perugino, waaraan iedere felheid of heftige bewogenheid vreemd was. Vijf jaren lang blijft hij dan ook onder diens leiding werkzaam, om zich daarna — in 1504 — te vestigen in Florence. Deze stad was reeds langen tijd het middelpunt van de renaissance of wedergeboorte, de beweging, die sinds het midden der vijftiende eeuw als een koorts den menschen op het lichaam gevallen was, en die erop gericht was het klassieke schoonheids-ideaal in de kunst binnen te voeren. Het volk zoowel als de rijken en de kunstenaars dier dagen vereerden tot in het uitzinnige alles wat naar het uiterlijk schoon was en wat herinnerde aan de kunst der Antieken. Ook Rafaël was, zoodra hij het leven in Florence, dat als een opeenvolging leek van schitterende feesten en gastmalen, en dat één openbare vereering was der schoonheid, had leeren kennen, gegrepen door dien schoonheidsroes. Maar zijn heftig verlangen naar de kunst der oude Grieken wordt nog getemperd door den invloed, dien de schilder Fra Bartolomeo op hem heeft. Deze is zelf door den strengen boetprediker Savonarola bekeerd van het weeldeven dier tijden, en heeft zijn technisch-volkomen kunst nu in dienst van het religieuze ideaal gesteld. Tot 1508 blijft Rafaël te Florence. Dan wordt hij door Paus Julius II, op aanraden van den grooten bouwmeester Bramante, naar Rome geroepen. En sinds dien tijd is de in Florence in den jeugdigen kunstenaar ontwaakte liefde voor het klassieke tot een waren hartstocht geworden. Vol liefde werpt hij zich op de studie der Oudheid, en steeds hefti-

ger wordt in hem het verlangen, alles wat er nog van de werken der Oudengespaard is gebleven, te leeren kennen. Persoonlijk leidt hij daartoe de opgravingen in de Campagna, waarbij hij zich — volgens de overlevering althans — de ziekte op den hals haalde, die hem ten grave sleepte. Zijn stofelijk overschot werd in het Pantheon te Rome plechtig bijgezet.

Als een vorst is Rafaël door het leven gegaan. Hoewel hij niet gehuwd was — wel was hij langen tijd verloofd met een nicht van kardinaal da Bi-biena — woonde hij toch in een groot en prachtig ingericht huis. Nimmer heeft hij den strijd om het bestaan gekend, waarmee andere kunstenaars vaak zoo zwaar en afmattend te worstelen hebben. Zijn kunst werd tijdens zijn leven reeds gewaardeerd en met hooge prijzen betaald. Frans I van Frankrijk bestelde hem schilderijen en wilde hem tot hofschilder verheffen, maar Rafaël kon niet weg uit Italië, waar alles hem herinnerde aan de kunst der Grieken, die zoozeer zijn liefde had.

RAFFAELLO SANTI

1520 — 28 MAART — 1920

RAFFAELLO — Schildering op het gewelf van een der Vaticaan-zalen, de Gerechtigheid voorstellend. (foto Vasari).

Het is volkomen begrijpelijk, dat Rafaël's kunst reeds tijdens zijn leven de waardeering vond, die ze zoo ruimschoots verdient. Hij is in zijn werk niet zwaarmoedig of mysterieus, maar iedereen kon hem volkomen begrijpen, en dan: hij was de schilder, die het meest het evenwicht der klassieke vormenschoonheid nabij kwam, en dat alleen reeds zou in dien tijd voldoende zijn hem tot een voorwerp van ieders bewondering te doen zijn.

Wanneer wij zijn werken bezien, dan lijkt het, of hij zonder eenige inspanning, als spelend, zijn droomen van schoonheid wist te verbeeld. De door hem nagelaten studies wijzen echter anders uit. Want uit deze blijkt, dat hij zeer nauwgezet was, en soms langen tijd zocht naar een juiste lijn of kleur, en dat hij niet rustte, vóór hij die had weergegeven, zooals hij wist en voelde, dat ze wezen moesten.

In zijn talrijke Madonna's zal de aandachtige beschouwer vergeefs het goddelijke zoeken, dat andere schilders in het gelaat en de houding der Moeder-Maagd vaak tot uiting hebben gebracht. Doch dat men dit bij Rafaël mist, is niet, omdat hij het niet vermocht weer te geven. Hij wilde het er niet in leggen, want zijn Madonna's werden bijna alle gemaakt op bestelling en moesten dienen voor de huiskamers der rijken, die voor alles de Moeder, spelend met haar kindje of het liefkoozend, uitgebeeld wilden hebben. Dat hij het ook wel anders kon, bewijst zijn Sixtijsche Madonna, die Heilige Moeder, die wel niet hemelsch is, doch die óók

RAFFAELLO. — Muurschildering in het Vaticaan-paleis, „Monte Parnasso" getiteld.

RAFFAELLO — Portret van Kardinaal Dovizi (fragment).
(foto Anderson.)

het aardsche heeft afgelegd. Haar blik schouwt ver over de dingen dezer aarde en ze ziet „de hemelen geopend”, en het kindeke Gods, dat in zijn oogen het vuur der profetie heeft, ze heft het hoog als wilde zij het der menschheid opdragen.

Ook zijn portretten munten uit door een voorname tekening, een fijn gevoel voor kleur en modelé, en hij is hierin door geen anderen schilder der renaissance — met uitzondering van Leonardo da Vinci — overtroffen.

Zijn werk viel zóó in den smaak van zijn tijdgenooten, dat

er onder de na 1512 ontstane schilderijen slechts weinigen zijn, die hij eigenhandig kon maken. Hij maakte slechts het ontwerp, en liet het zijn leerlingen over ze af te werken, want daartoe had hij zelf het te druk.

Het is natuurlijk bij zoo'n omvangrijk oeuvre, als Rafaël heeft nagelaten, niet doenlijk, al zijn werken hier in deze korte schets te noemen. Wij willen hier slechts wijzen op zijn drie monumentale hoofdwerken. Het voornaamste is de cyclus historiebeelden, die hij op verzoek van Paus Julius II op de wanden van het Vaticaan schilderde. Hij werkte hieraan van 1508—± 1516. Dan, van 1516—1519, schildert hij in de zuilengang van het Vaticaan vertellingen uit den bijbel. In de wijze, waarop hij de balken, pijlers en bogen versierde met bloemen- en vruchtenranken, met dieren- en menschvormen, bereikte hij op directe wijze het klassieke ideaal der versieringskunst, zooals later bij de opgravingen te Pompeji gebleken is. Gedurende de jaren 1514—1516 maakt hij de cartons voor de tapijten, die bij feestelijke gelegenheden werden opgehangen in de Sixtijnse kapel, in die schatkamer der Italiaansche schilderkunst, die

de kunstzin der renaissance-pausen geschapen heeft. Rafaël leverde de cartons, die dan naar Brussel werden gezonden, om in Vlaanderen's hoofdstad, welker weefkunst wijd en zijd beroemd was, in goud, zijde en wol uitgewerkt te worden. Als onderwerp koos hij gebeurtenissen uit het leven der apostelen. Dit meesterwerk heeft eeuwen lang grooten invloed uitgeoefend op alle kunstenaars die het zagen. Men noemde het het arsenaal der schilders, omdat hier een overvloed van modellen, effecten, situaties, bewegingen en gebaren voor hen te bestudee-

RAFFAELLO — Madonna del Cardinale.
(foto Anderson.)

ren was. Ook in deze werken toonde hij zijn, als voor de klassieke kunst geschapen, aanleg.

P. L.

Onderzoekt de grondslagen waarop uw leven is gebouwd, eer gij in de hemelen wilt streven.

Voldoening van onze taak moet liggen in 't werk zelf, niet in de uitkomst.
Fr. v. Eeden

RAFFAELLO. — De Sixtijnse Madonna.

RAFFAELLO — Fragment van „La Transfigurazione”; het laatste werk van den meester.
(foto Pandimiglio.)

DE GESCHIEDENIS VAN EEN BAARD

Venetië, 15 April.

Ik ben pas drie dagen getrouwd en toch reeds een ervaring rijker geworden!

Bij het ontbijt vanmorgen, toen Leo mij wilde kussen, stak iets op mijn gezicht — de stoppels van een aankomenden baard! Ik kijk mijn man aan en bemerk tot mijn groote verwondering, dat zijn vroeger zoo glad gezicht op een stalbezem gelijk; uit al zijn aangezichtsporiën steken kleine stoppels hun kop omhoog.

„Leo, je hebt je reeds in twee dagen niet laten scheren,” zei ik op verwijtenden toon. Hij boog zich glimlachend naar mij toe — o, hij kan héel aardig lachen! — pakte mij om mijn middel en vroeg schertsend:

„Dus: ik beval je ongeschoren niet, liefste?”

„In ieder geval niet zoo goed als in gladden toestand. Zoo ben je leelijk!”

„Ben ik erg leelijk?” hield Leo mij voor den gek.

„Geloof mij, heel leelijk, op mijn eerewoord!”

„Zoo, zoo, heb je mij dan alleen maar om mijn knapheid getrouwd?”

„Stellig was ook dat een beweegreden, want het zou mijn ijdelheid zeer krenken, als mijn echtgenoot geen aanspraak kon maken op den naam van een knappen man.”

Leo lachte luid en terwijl hij een zakspiegeltje in zijn hand nam en er in keek, zei hij, mij voor den gek houdend:

„Hoor eens, vrouwtje, ik ben heelemaal niet zoo leelijk... Integendeel... Ja, ik begin mij te bevallen. Een echt aardige jongen kijkt mij van uit den spiegel aan.”

„Ik ben van een heel andere meening en hoop, dat je in dit opzicht den smaak van je vrouw meer als den jouwen vertrouwen zult!” meende ik op mijn meest innemendsten toon en voegde er toen, hem koket aankijkend, bij:

„Ach; alsjeblijft, ga naar den kapper, alsjeblijft, toe, Leo!”

Ik had zeker gedacht, dat dit teeder verzoek mijn man direct zou nopen op te springen, mij te kussen en dan naar den eersten den besten barbier te ijlen, om dan na een kwartier met het gladste gezicht van de wereld vóór mij te knielen en begeesterd uit te roepen: „Hier, liefste, jouw wensch was mij een bevel.”

Maar Leo is vandaag in een onbegrijpelijke stemming — zijn oogen kijken schelmachtig — klaarblijkelijk is hij een of andere dolle streek van plan... O, hij ijlt *niet* naar den barbier, maar verklaart integendeel, dat hij nog eenige dagen met dien stoppelbaard wil rondloopen.

„Maar, man,” zei ik, „ik begrijp je niet!”

„En toch is niets eenvoudiger, dan dit. Ik dacht dat ik je alleen door den heiligen driebond van mijn karakter, van mijn gemoed en mijn verstand had veroverd, en nu moet ik tot de ervaring komen, dat je slechts door mijn knap uiterlijk aan mij bent blijven hangen. Ik kan deze ontdekking niet ontkennen en daarom wil ik een proef nemen, of je van mij ook houden kunt in een ongeschoren toestand. Maar vooruit, liefste, maak vlug toilet, want van Venetië hebben wij tot heden nog maar een bitter beetje gezien... Kijk toch eens, hoe prachtig het uitzicht is van ons venster uit!... Daar is het dogenpaleis... Gauw, want ik zal binnen één uur weer terug zijn.”

En hij ijde weg!

Ik keek hem onthutst na!

Wat een verandering!

Hij is pas sedert drie dagen mijn man, en toch vervult hij mijn wensch niet meer! Zou hij zoo snel alle zoete gewoonten, alle dierbare tradities van onzen engagementstijd over boord geworpen hebben? Zou het waar zijn, dat de man op het oogenblik, waarop hij het jawoord van zijn uitverkorene vóór het altaar krijgt, zijn teedere gezindheid verandert? Zou het dan werkelijk waar zijn, dat de vrouw slechts één gouden tijd, die van het engagement, bezit? Dat de man slechts dan opmerkzaam, teeder, gehoorzaam en onderworpen is? Zou het waar zijn, dat het huwelijk — en zelfs het gelukkigste — niets anders is dan de strijd van twee vijandige naturen? — Wie had dat echter van hem gedacht? Hij zag er toch zoo toegevend en zoo zwak uit!

Florence, 20 April.

Gedurende ons verblijf in Venetië heb ik met geen woord meer van den baard gerept... Ik wou afwachten, wat hij doen zou, of hij gewetenswroeging krijgen en zich eindelijk toch scheren laten zou... Maar vergeefs was al mijn hopen. Leo heeft heelemaal geen gewetenswroeging, zijn

baard groeit van dag tot dag — zijn gezicht wordt steeds stoppeliger... Het ligt voor de hand: Leo wil niet gehoorzamen en demonstreert tegen mij! Deze baardgroei is een heimelijke oorlogsverklaring tegen mijn heerschappij! O, Minka, Minka, wat had je gelijk, toen je mij waarschuwde, voor Leo op mijn hoede te zijn! Hij was geen man, die zijn wil voor dien van zijn vrouw buigen zou; onder het mom van een beleefd, afgemeten en vroolijk gedrag, verbergt hij een despotisch karakter! En mijn vriendin Minka raadde mij daarom aan, hem reeds in zijn engagement onder den duim te nemen — dan ging het nog gemakkelijk... Lang beraadslaagden wij, hoe wij het zouden aanvangen... Minka had haar man getemd door hem dat eeuwige slingeren met zijn been af te leeren. Hij had namelijk de gewoonte, bij het zitten het eene been over het andere te slaan en het bovenste voortdurend heen en weer te slingeren. Minka verzocht hem, deze leelijke gewoonte, welke haar nerveus maakte, na te laten. Maar bij Arthur was deze gewoonte reeds tot een tweede natuur geworden, en direct begon hij weer met zijn been te slingeren, zoo gauw hij zich vergat... Dan pleegde Minka hem betekenend aan te kijken... hun oogen ontmoetten elkander... en het slinger-been werd rustig. Op deze manier had Minka haar man eraan gewend, dat hij reeds op haar wenk gehoorzaamde en zijn natuur betoomde... langzamerhand had zij hem heelemaal volzaam gemaakt.

„Maar Leo's been wiegelt niet,” meende ik; maar Minka antwoordde slagvaardig: „Mijn Hemel! Hij zal toch wel één gewoonte hebben! Hij zal toch bijvoorbeeld wel rooken! Nu, dan moet je hem zijn sigaren afwennen... Ach, Victorine, daar valt me wat beters in! Je moet hem bepraten, dat-ie zijn baard laat afscheren!”

Ik keek ontzet mijn vriendin aan: wat een verschrikke-

dunkt, laten groeien... Maar Minka?... Ik zie in mijn verbeelding haar spottend lachend gezicht... Ik hoor reeds, hoe zij bij den aanblik van den baard op luiden, spottenden toon zegt, terwijl zij mij betekenend aanziet: „Zoo, draagt Leo weer een baard?” Maar ik vreesde ook, mijn invloed op mijn man te verliezen, omdat een vrouw met het verlies van haar invloed ook haar man verliezen gaat... Het moet! Hij moet zich zijn baard laten scheren, zei ik tot mijzelf, nadat wij de Madonna della Sedia bewonderd hadden en te voet naar de Piazza della Signora gingen, waar wij in het Deutsche restaurant zouden ontbijten.

Op dat oogenblik ontwaarde ik op een afstand van tien schreden een barbierswinkel. Ik blijf direct staan en zeg: „Liefste Leo!”

„Wat wil je, lieveling?”

„Je weet, dat ik sedert ons vertrek uit Venetië met geen woord van je baard gerept heb. Je wilde weten, of ik alleen om je knapheid van je hield; je zult nu al wel van het tegendeel overtuigd zijn; er is dus niets meer op tegen, dat je...”

Ik wees op den kapperswinkel.

„Nu hebben wij geen tijd, ik heb honger als een kanibaal,” antwoordde hij ontwijkend.

„Hoe kan je je in zoo'n verwaarloosden toestand op de straat laten zien?” merkte ik een weinig geërgerd op.

„Bah, niemand kent mij hier; ik reis incognito,” antwoordde hij lachend. Dit lachen verdroot mij zoo, dat ik woedend werd.

„Nu, ik ga niet eer met je ontbijten, of je moet je laten scheren.”

Leo antwoordde droog, dat hij in dit geval mij het ontbijt op mijn kamer zou laten brengen. En zoo gebeurde het ook, tot mijn niet geringe ergernis — hij bracht mij naar mijn hotel terug, bracht mij naar mijn kamer, begaf zich naar de restauratie-zaal, bestelde een ontbijt voor mij op mijn kamer, en ik moest alleen dejeuneren. O wittebroodsweken, o huwelijksreis, hoe heel anders heb ik mij jelui voorgesteld!

Pisa, 24 April.

Duomo, scheeve toren — niets heb ik gezien! Want ik ben er niet voor in de stemming, ik ben slecht gehumeurd! Ik heb nergens plezier meer in!

Des te beter is Leo gehumeurd! Hij is de verpersoonlijkte vroolijkheid, steeds bereid tot schertsen en tot allerlei zotteklap! Hij kust mij, en wanneer het moet met geweld! Hij bekommert zich niet om mijn prullen, om mijn toornige blikken; zijn dolle en humoristische invallen noodzaken mij, soms tegen mijn wil te lachen. O, wat een ongeluk is het toch, wanneer men geen boos gezicht zetten kan — zoo als ik bijvoorbeeld! De gewone uitdrukking van mijn gezicht is vroolijk en vriendelijk, en ik moet mij geweld aandoen, wanneer ik ernstig wil schijnen. En zoo imponeer ik Leo niet.

En ben ik eens ernstig, dan zegt hij: „Maar mijn hartje,

wees toch niet zoo boos, — dat zal je toch niet gelukken!”

Word ik driftig, dan meent hij: „Maar popje, geen drift hoor!” Altijd en altijd ben ik voor hem maar „Popje! Popje!” Ik ben voor hem maar een pop, waarmee men alleen maar pleegt te spelen! Maar dan zal hij zich toch deerlijk vergissen!

Genova, 26 April.

Bij het avondeten liet Leo champagne komen, maar hij leegde de flesch toch bijna heelemaal alleen. Toen wij alleen waren, omarmde hij mij teeder... maar ik bedekte mijn gezicht, hem afwerend.

„Wat doe je, popje?” vroeg hij verwonderd.

„Dat 'popje' wil geen stoppelig gezicht kussen!” antwoordde ik beslist.

„Weer die baardgeschiedenis!”

„Ja, weer, omdat jij je niet wilt laten scheren!”

Ik moet wel zeer energiek gesproken hebben, want Leo werd onrustig. Zijn vroolijke bui verdween plotseling, en hij keek mij ernstig, bijna toornig aan, als wilde hij op den bodem van mijn ziel kijken. Ik sloeg mijn oogen niet neer... Maar in een oogenblik werd hij weer uitgelaten vroolijk en overmoedig en riep: „Ben jij, popje, inderdaad ertoe besloten, mij niet te kussen, vóór ik de hulp van een Figaro inroep?”

„Ja, zeker!”

„Nu, het zij zoo, hij zal geofferd worden, mijn prachtbaard, maar kus mij nu ook!” verzocht hij teeder.

„Is het echt waar?” riep ik vroolijk.

„Reeds morgen in de vroege!”

Het duizelde mij — de vreugde doodde mij bijna. Niet mijn overwinning maakt mij zoo gelukkig, niet het feit, dat Leo zich aan mij onderworpen heeft, maar dat hij mij bemint, waarachtig bemint! O, wat is mijn man toch voor een goed en edel mensch! Hij houdt van mij — hij staat dus r...

Florence, 21 April.

Mijn positie is inderdaad één zeer moeilijke — wat moet ik beginnen? Een vrouw kan op drieërlei wijze haar wil bij haar man doorzetten: door ruzie, tranen of prullen — maar ik weet niet, welk wapen ik zal opnemen, want eigenlijk raadt mijn hart mij geen van deze hulpmiddelen aan... bah, het liefste zou ik aan Leo's wensch toegeven — laat hij zijn baard voor mijn part zoo lang, als het hem goed-

FEEST TE DORDRECHT.

De heer M. van Zanten, loco-burgemeester van Dordrecht en leider der distributie aldaar, vierde zijn 70en verjaardag. Te dier gelegenheid werd o.m. een serenade aan den jubilaris gebracht, die op bovenstaande kiek vereeuwigd is.

onder mijn invloed — ik zal hem niet verliezen — ik zal wel oppassen, dat hij niet slecht worden zal! Toch zal ik hem mijn macht niet laten voelen, hem veel meer aan een nauwelijks voelbaren leiband voeren; wanneer wij in de residentie zijn teruggekeerd, mag hij wat mij betreft opnieuw zijn baard laten groeien!

Ik viel hem om den hals... Onze lippen beroerden elkaar in een innigen kus... Zoete woordjes stamelend verzoenden wij ons... O, hoe heerlijk is toch de verzoening!

Nizza, 27 April.

Ik had het weliswaar graag gezien, dat Leo direct den eerstvolgenden dag zich had laten scheren, daar echter de trein zeer vroeg vertrok en alle scheersalons nog gesloten waren, uitte ik mijn wensch niet.

„Niet waar, Leo, in Nizza...?”

„Stellig!”

Hoe verrukkelijk, hoe onbeschrijflijk schoon is toch de Riviera, maar ze is toch het schoonste wanneer wij haar bereizen aan de zijde van een beminden echtgenoot vooral op een dag na de verzoening! En is er een trein, die voor een jong paartje op de huwelijksreis meer geschikt zou zijn? Nauwelijks! Die vele tunnels... iedere schrede één; deze spoorbaan is werkelijk met meesterlijke techniek gebouwd!

Een Engelsman zat bij ons in de coupé. Na de tiende tunnel steeg hij uit en ging in een anderen waggon.

„Dien hebben wij bang gemaakt,” lachte Leo, „hij vluchtte voor den kussen-regen.”

„Maar hoe kon hij het merken, we kusten elkaar toch alleen maar in de tunnels?”

„Hij zag niets, maar hij hoorde alles!”

„Je bent een booswicht...
Waarom moest je mij zoo luid kussen!”

Verraad!

Ik ben bedrogen!

Leo is mij ontsnapt!

Vandaag vroeg liet ik den barbier komen — ik maakte juist toilet, — Leo lette niet op den Figaro, hij ging uit en kwam weer thuis, maar ongeschoren. Ik vertrouwde mijn oogen nauwelijks.

„En hoe is het met de belofte?”

„Welke belofte dan?” vroeg hij met het onschuldigste ge-laat van de wereld.

„Heb je mij niet voor eenige dagen in Genua beloofd — je weet wel, op dien heerlijken avond, — dat je je baard zou laten afscheren?” antwoordde ik verbaasd.

„Natuurlijk heb ik het je beloofd,” meende hij met een schelmsch lachje, „maar slechts met de vooropgestelde bedoeling, de belofte niet te houden.”

Ik was star van verbazing.

„Dus je wilt geen woord houden?” riep ik opgewonden uit.

„Ik zou het gaarne doen, maar sedert kort heb ik hevige tandpijnen; ik heb waarschijnlijk kou gevat. Zoo gaat het ook anderen, die zich scheren laten, nadat zij vroeger hun baard lieten staan. Ik ben nu besloten, mijn baard weer te laten staan, zonder dat het scheermes of de schaar van een Figaro meer er zal aankomen.”

Ik keek hem stom — vernietigd aan.

„Nou, popje, wil je niet met mij wandelen gaan?” vroeg hij met slecht verholten hoon.

„Neen!” antwoordde ik kort en scherp.

„Nou, dan tot ziens!”

En met deze woorden verwijderde hij zich met lichten gang, bijna dansend. Hij heeft mij gedupeerd, bedrogen, gruwelijk voor den gek gehouden — slechts om mijn kussen te stelen... O, kon ik de kussen weer van hem terugvorderen, die ik hem in zoo'n verkwistende hoeveelheid geschonken heb!... Ik kan mij indenken, hoe zielsverheugd hij zijn zal, zich de handen vergenoegd wrijven en daarbij murmelen zal: „O, dat popje heb ik al overwonnen, maar mijn popje was eens zoo bekoorlijk, zoo beminnelijk!”

Toen hij terugkeerde, vond hij mijn deur gesloten. Hij klopte aan, maar ik riep, dat ik hoofdpijn had en niet gestoord wilde zijn.

Laat in den avond keerde hij terug. Hij was in Monte Carlo geweest, waar hij zich klaarblijkelijk zeer goed geamuseerd had, want hij roemde de streek buitengewoon en vertelde omstandig zijn ervaringen.

Ik antwoordde niets.

Nizza, 29 April.

Wat moet daaruit worden? De beleediging is zoo groot, dat van een verzoening geen sprake meer kan zijn. Ik wilde tot nu toe niet triomfeeren, doch na hetgeen er gebeurd is moet ik toonen, wie van ons beiden de sterkste is. Vandaag wil ik thuis blijven — ik wil zien of hij geen medelijden met mij hebben zal.

Maar hij schijnt daartoe niet geneigd te zijn!...

Den ganschen dag verveelde ik mij alleen op mijn kamer,

terwijl hij in de gansche stad rondflaneerde. Des avonds keerde hij in gezelschap van een oude dame, de onuitstaanbaarste persoon op God's aardbodem, terug. Het was mevrouw R. uit de hoofdstad, die Leo aan de table d'hôte ontmoet heeft. Zij hebben hun kennismaking van vroeger vernieuwd. Mevrouw R. verveelt zich ontzettend en verheugde zich onmenselijk erover, dat ik ongesteld was, want zij wilde mij bezighouden.

„Ik zal u zeer verplicht zijn, wanneer u mijn lieve Victorine een beetje wilt verstrooien,” meende mijn man. (O, die verrader! Hij weet, hoe verschrikkelijk die mevrouw R. is en dat ik haar thuis al niet kan uitstaan!) „Met genoegen,” antwoordde de dame op lieven toon, „ik beloof u, Victorine dagelijks te bezoeken, zoolang als zij haar kamer houden moet.”

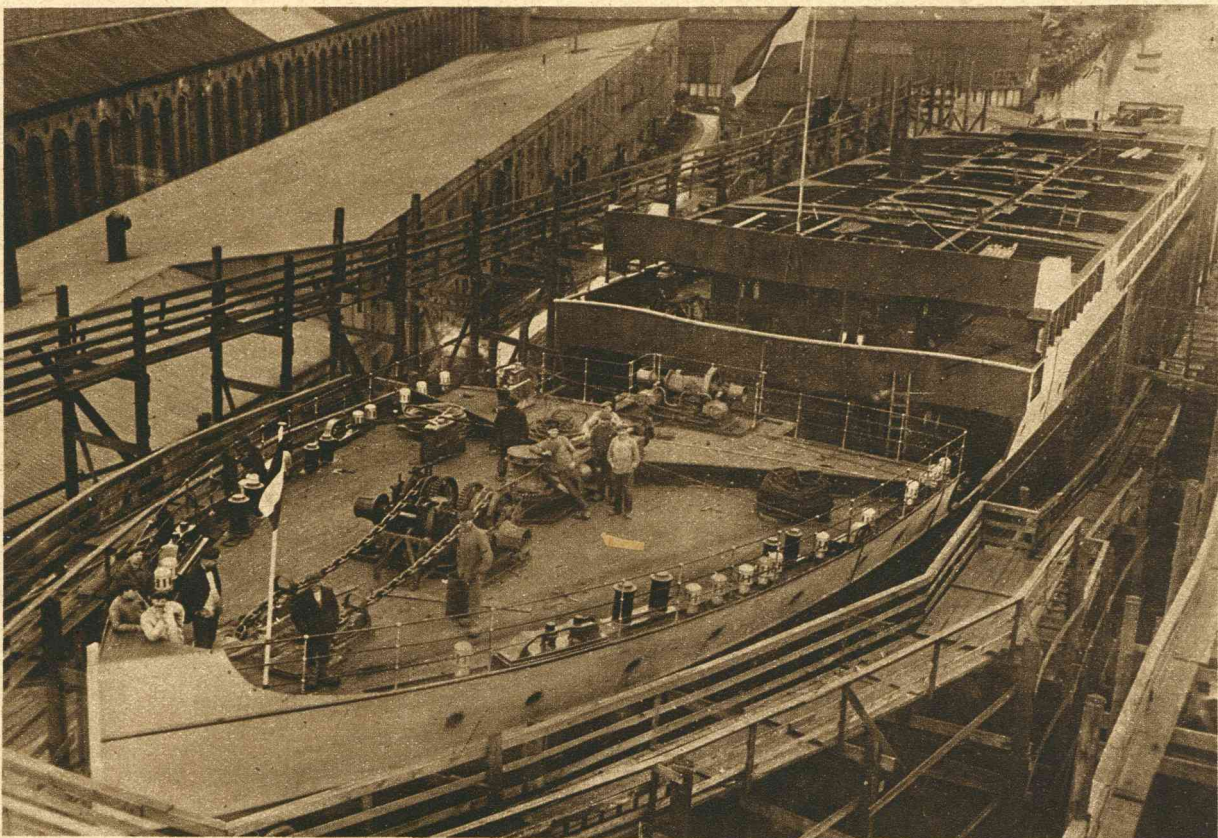
„O, u bent heel aardig! U verschaft mijn vrouw daarmee een groot genoegen. Niet waar, schat?”

„Zonder twijfel!” (Wat had ik anders moeten antwoorden!) „Nu kan ik gerust weggaan,” zei mijn man, „nu ik je in zoo goed gezelschap weet. Ik dank u, mevrouw, voor uw lieve deelneming. Dag, engel!” Toen hij bij de deur was, wierp hij mij nog een blik toe — er sprak een duivelsche hoon uit!

Nizza, 30 April.

Wat een verschrikkelijke dagen zijn dat! Met het mooiste seizoen in Nizza te zijn en den ganschen dag in de kamer te moeten blijven — en dan nog daarenboven in gezelschap van een oude, praatzieke dame! Hoe lang zal ik dat nog kunnen uithouden! Ik word nerveus van ongeduld!

Maar moet ik dan capituleeren? Ik ben deze wijze van oorlogvoeren begonnen en heb mijzelf er toe veroordeeld, niet uit te gaan! Ik kan toch de kamer niet verlaten, zonder een

DE „PRINSES JULIANA” LOOPT VAN STAPEL.

Te Vlissingen werd van de werf der Koninklijke Maatschappij „De Schelde” het dubbel-schroefstoomschip „Prinses Juliana” te water gelaten. Op onze foto ziet men het schip te water glijden.

tegemoetkoming gekregen te hebben! En die baard!... O die baard, hoe hij groeit! Hoe hij dagelijks voller wordt! Het is werkelijk een wonder, dat ik niet waanzinnig word!

Nizza, 2 Mei.

Ik heb Leo verklaard, omdat ik het in Nizza niet langer uithouden kan — wij moeten naar Parijs.

„Maar, mijn popje, je hebt het heerlijke Nizza nog niet eens gezien!”

Ik zal hem bangmaken — dacht ik en verdrietig bemerkte ik, dat Nizza mij niet interesseert.

Van de honderd mannen hadden zeker negen en negentig hun vrouwen uit Nizza niet laten vertrekken, eer deze op de Promenade des Anglais niet minstens eenmaal waren gaan wandelen — alleen Leo was daartoe bereid. Hij liet pakken, betaalde, en wij reisden af.

Mijn hart wilde haast breken, omdat ik deze heerlijke streek, waarnaar ik mijn gansche leven zoo zeer verlangd had, moest verlaten om nooit meer te zien. Maar mijn trots was te zeer gekrenkt. De kussen van Genua brandden op mijn lippen — ik moest hun sporen wegwisschen!

Parijs, 10 Mei.

Wij hebben dezen avond in de Comédie française doorgebracht, en mijn man heeft zich goddelijk geamuseerd. Hij laat zich de vreugde van zijn huwelijksreis niet ontrooven — hij heeft een uitstekenden eetlust en de champagne smaakt hem voortreffelijk — slechts ik ben ongelukkig.

Maar het een of het ander!

In ons hotel aangekomen, wierp ik mij met tranen in de oogen in een fauteuil, de smart snoerde mijn hart tezamen, terwijl Leo zich gemoedelijk te slapen legde, ja zelfs onmiddellijk begon te snorken.

Leo — snorkte.

Ik was opgewonden! Terwijl ik heftig zuchtte, slaapt hij den slaap des rechtvaardigen en snorkt.

Teneinde raad wek ik hem uit zijn sluimer en roep hem toe: „Ik wil mijn boeltje pakken en naar de hoofdstad terugkeeren.”

„Nu, voor mijn part, ik ga niet,” antwoordt het monster. „Dan moet ik alleen.”

„Zooals je verkiest,” en hij slaapt rustig door...

„Je moogt niet slapen, ik sta het je niet toe, dat je nu inslaapt!”

„O, ik ben zoo moe!”

„Het geeft niets!” Mijzelf nauwelijks beheerschen kun-nend, omklem ik zijn hals met de woorden: „Jij trouwe-looze! Waarom bemin je me niet meer? O Hemel, waarom voel je niets meer voor mij?”

„Waaruit besluit je dat?” vroeg hij teeder, mij aan zijn borst drukkend.

„Hoe kan je dat nog vragen? Jij weet het het beste!” antwoordde ik verwijtend.

Leo zweeg een minuut, dan fluisterde hij mij in 't oor: „Ach, de baard?”

„Ja, natuurlijk!”

„Waarom bevalt mijn baard je niet?”

„Toen ik nog je meisje was, was één woord reeds voldoende van mij, en je liet hem afscheren, nu geven mijn dringendste verzoeken niets — natuurlijk, ik ben nu je vrouw!”

Leo stond op, greep mijn beide handen en keek mij scherp in de oogen. Toen vroeg hij lachend: „Verlang jij dit offer van mij?”

„Wie dan anders?”

„Misschien — Minka?” meende Leo met nadruk.

De vraag trof mij als een bliksem — het bloed vloog naar mijn slapen, en mijn hart klopte hevig. Hij weet alles — ik ben gevangen! Ik wilde mij uit zijn armen losmaken, maar hij drukte mij des te harts-tochtelijker tegen zich aan.

Toen nam hij een brief uit zijn portefeuille en reikte hem mij over met de woorden: „Lees dat eens, engel!”

Ik las:

Budapest, 12 April.

Amice!

Je zult je zeker wel verwonderen, dat je reeds in Venetië, het eerste station van je huwelijksreis, een brief van mij krijgt. Ik had je in je wittebroods- weken met schrijven niet lastig gevallen wanneer ik je niet een gewichtige mededeeling te doen had. Gelukkig ken ik den naam van het hotel, waar je zult logeeren. Echter, in 't kort nu het bericht: er dreigt je groot gevaar! Hier is de eenvoudige verklaring: Van mijn vriend X verneem ik een kolossaal geheim. Zijn vrouw heeft van mijn Minka den krijgslist vernomen, welken zij je lieve Victorine heeft aangeraden — je baard den oorlog te verklaren. Keer je bebaard terug, dan ben je heer in huis, ben je baardloos dan zwaait je vrouwtje het pantoffeltje. Ik verneem gelijk, dat mijn Minka ook mij slechts daarom het slingeren met mijn voet heeft afgeleerd, om mij onder haar pantoffel te brengen

— ik ijld direct naar mijn kantoor, om je deze regelen tot je waarschuwing en tot je oriëntering te schrijven. Van nu af aan zal ik weer, als voor mijn huwelijk, mijn been slingeren, en jou kan ik slechts raden, je baard zoo lang als mogelijk is te laten groeien. Met beste groeten
t. à t. Je vriend en mede-lijdende Arthur.”

Ik was vernietigd, toen ik dezen brief gelezen had. Maar Leo is edelmoedig, hij bouwde mij een gouden brug, terwijl hij mijn gezicht met kussen bedekte.

„Geen van ons beiden zal heerschen, wij zullen onze macht deelen,” zei hij teeder.

O Leo!

Minka kwam vandaag weer voor 't eerst met haar Arthur. Toen zij binnenkwamen, omhelsde mijn vriendin mij, toen bleef zij voor Leo verbaasd staan. Zij keek hem eenigen tijd aan, alsof zij hem niet herkende.

„Dat is toch je man!” — „Natuurlijk!”

„Ik had hem door zijn baard bijna niet meer herkend!” Toen vroeg zij: „Ah, hij draagt weer een baard?”

„Zoo is het,” meende Leo. „Ik leed onderweg erg aan tandpijn. en Victorine verzocht mij, weer mijn baard te laten staan, misschien zou daardoor de tandpijn ophouden wat inderdaad sedert dat oogenblik het geval was.”

Ik wierp hem een dankbaren blik toe. Ik heb toch een goed, prachtig mannetje! Wij gingen zitten... Arthur begint met zijn been te slingeren. Minka werpt hem een betekenissenvollen blik toe.

Arthur bemerkt niets en slingert des te ijveriger zijn been. Mijn vriendin bijt zich op de lippen en wordt bleek.

„Arthur, je maakt mij door je onhebbelijke gewoonte gewoonweg nerveus!” roept zij tot het uiterste geërgerd.

„Pardon!” roept Arthur; een oogenblik houdt hij zich rustig — maar dan begint het been-slingeren opnieuw.

Naar het Magyaarsch van Arpad von Berczik.

DAT, WAT MEN NIET ZAG

door LIZE ROHR

Zij was in een ge-
ruischloos voortglij-
denden auto thuis-
gekomen, begeleid
door één harer
warmste vereerders;
bescheiden had hij haar uitnoodi-
ging, om haar naar binnen te vol-
gen, afgeslagen en zij was hem
dankbaar voor zijn begrip van
haar verlangen naar rust, de rust
van haar gezellige kamer, waar
al de lieve, vertrouwde dingen
haar als goede, zwijgend mee-
voelende vrienden omringden.

Zij was vermoeid en lichtjes
duizelig van de ongewone drukte
en opwinding, waarvan zij ge-
durende eenige uren het midden-
punt was geweest.

Toen zij begrepen had, dat
vrienden en bewonderaars doende
waren, om van haar vijftigsten
verjaardag een huldigingsdag te
maken, had zij zich vereerd, ge-
vleid, verteederd, maar toch ook
een weinig verschrikt gevoeld.

Haar stille, ietwat schuwe na-

DE KROONPRINS VAN DJOKJKARTA IN ONS LAND.

Bovenstaande foto werd genomen bij het bezoek van den kroonprins aan het kasteel Nijenrode te Breukelen. Op de 1er rij ziet men v.l.n.r. den Kroonprins van Djokjakarta, de gastvrouw Mevr. J. C. Onnes van Nijenrode, den gastheer M. Onnes van Nijenrode, Raden Mas Jodjana. Op de 2^e rij: den heer C. P. J. Blok, oud-assistent resident, aan den Kroonprins toegevoegd door de Nederl. Regeering, R. M. Noto Soeroto, den bekenden Javaanschen dichter, Raden Soerjo Winoto, Javaansch architect, L. D. Petit Jr., Redacteur „Maandblad Nederlandsch-Indië oud en nieuw”; 3^e rij. Mevrouw R. M. Noto Soeroto, Mevrouw Petit, Jukr. Van der Kade, Raden Mas Hario Soerjo Soemarno, broeder van Z. H. Mangkoenegoro VII. 4^e rij. Raden Loeroh Prowirodiselo en Raden Mas Hario Soerjo Soerardjo, broeder van Z. H. Mangkoenegoro VII.

EEN KINDER-BIOSCOOP-THEATER.

In Lichtenberg bij Berlijn is een bioscoop-theater geopend, dat uitsluitend voor kinderen is ingericht.

tuur deinsde terug voor uiterlijk vertoon, voor te sterk op haar geconcentreerde aandacht, maar zij had zich niet aan de voorgenomen huldiging kunnen of willen onttrekken, met de dankbaarheid van een eenvoudig gemoed de vriendelijk-warme bedoeling ervan aanvaardend.

In een kunstzaaltje, gewoonlijk voor beperkte exposities gebruikt, had men haar schilderijen, voor zoover men er de hand op had kunnen leggen, aan wanden en op ezels gegroepeerd, temidden van een overweldigende bloemenweelde.

Daar ontving haar het eere-comité, dat het initiatief tot de huldiging genomen had.

Bij haar binnentreden klonk zacht-droomerige muziek op van achter hoge planten, die de uitvoerenden verborgen hielden.

Zij was bij den aanblik van dat schoone, feestelijke diep ontroerd geweest.

Dat alles was ter eere van haar, van haar!

Haar gold, wat de lieflijke Flora's, kinderen met haar zoete geuren zeiden, haar gold de straling in de vele op haar gericht oogen, tot haar spraken talloze stemmen, sommige bekend en vertrouwd, andere nooit tevoren gehoord, waardeerende woorden!

Als in een droom glimlachte zij, praatte zij, boog zij, drukte zij haar toegestoken handen, zich soms even afvragend, of zijzelve het wel was, die dat alles deed, en toch voortdurend wetend, dat zij zich niet dwaas gedroeg, maar volmaakt, zooals de gelegenheid het voorschreef.

Zij had een klein zuchtje van verlichting niet kunnen onderdrukken, toen het einde der feestelijkheid gekomen was.

WIE ZAL HEM NU KRIJGEN?

Wij bedoelen, den standaard van den president van Amerika, hierboven afgebeeld. Deze standaard wordt overal geheschen waar de president officieel vertoeft. In het midden in de groote ster ziet men het zegel der Ver. Staten; de 48 kleinere sterren stellen de 48 Staten voor. De vier sterren in de hoeken verzinnebeelden de waardigheid van den president als opperbevelhebber over leger en vloot.

DROOG-AMERIKA.

Wanneer er in de Ver. Staten nog alcohol wordt aangetroffen, wordt deze in vele gevallen vernietigd. Op onze foto ziet men een beambte, die toezicht houdt op het doen wegstromen van door andere beambten ontdekt en verbeurd verklaarden rooden wijn.

Het hoogste, het beste!

Was dat wel waar?

Snel trok haar leven aan haar oogen voorbij.

Zij zag zich als jong meisje in het huis van haar ouders, vertroeteld en verzorgd als hun oogappel; zij zag hun ontzetting, toen zij te kennen gaf, de schilderkunst niet langer als liefhebberij te willen beschouwen, maar er zich geheel aan te willen wijden, er haar broodwinning van te maken.

De lieve, goede, ouderwetsche mensen, oud al, waren zoo ontsteld, alsof zij een onwervelijkheid in den zin had.

Schilderes worden!

De enkele gedachte aan een dergelijke emancipatie deed hen rillen, ondanks hun goedhartigheid behoorden zij tot de:

„Mensen, die verhoënen, was sie niet versterken!”

Er ontstond strijd, maar zij hield vol.

Haar ouders bleken onmachtig, zich op den duur tegen haar wenschen te verzetten, tegen haar ernstig willen; zij eindigden met haar te helpen en te steunen en verzoenden zich langzamerhand na veel klein geschermtel geheel met het doel, dat zij zich gekozen had.

De eerste strijd werd in haar voordeel beslecht.

Haar talent was groot genoeg, om er alles aan op te offeren, verzekerden haar haar leermeesters; twijfel aan haar welslagen was uitgesloten, orakelden zij, als zij maar volharding bezat, volharding en geduld en de gave, om zich eindeloos moeite te getroosten.

Wat haar kunst betrof, was haar weg effen, haar succes was van den beginne af verrassend en nimmer verflauwden haar liefde en toewijding.

LEVENDE SLAGEN BIJ DEN MAALTIJD.

Op het jaarlijksch diner van de Amerikaansche Reptielen-studieclub in Chinatown, N. Y. City, brachten verscheidene gasten hun slangen mede. De fotograaf heeft eenige dezer gasten met hun ietwat griezelige diertjes gekiekt.

Succes stemde haar ootmoedig dankbaar, prikkelde haar tot steeds vuriger trachten naar de volmaking van haar kunnen.

Zij ontmoette een jongen schilder, dien zij lief kreeg, zij verloofde zich met hem en stelde zich gouden bergen voor van hun samenwerken in innige ziels-overeenstemming, van hun samen streven naar het allerhoogste.

Totdat haar roem begon te gloren en hij daarop afgunstig werd.

Zij had dat toen niet begrepen, niet dadelijk, maar in haar terugdenken, later, wist zij, dat afgunst de oorzaak was van zijn veranderd humeur, van zijn prikkelbaarheid, van zijn buien van kwetsende koelheid, die wisselden met vlagen van overdreven verliefddoen, van aan aanbidding grenzend bewonderen.

Elk woord van hun laatste onderhoud was in haar geheugen bewaard gebleven, onuitgewischt door het stof van de bijna dertig jaren, die eroverheen waren gegaan.

Zij waren tezamen in haar atelier geweest, in haar ruim, luchtig atelier, waarvan de wanden behangen waren met schetsen en studies, die later van waarde zouden blijken, al wilde zij dat toen in haar nederigheid nog niet gelooven.

Hij had haar hand genomen en plotseling gevraagd: „Hou je genoeg van mij, om je om mijnentwil een opoffering te getroosten?”

„Zeker!” was haar blijmoedig antwoord geweest.

„Meen je dat?”

„Ja.”

„Ook een groote opoffering?”

„Ook een groote!”

„Geef dan het schilderen op, zodra wij getrouwd zijn!”

Een oogenblik had zij sprakeloos gestaan, zijn gezicht bespiedend, om te ontdekken, of hij in ernst of in scherts sprak; zij las ernst in zijn mooie, fijne trekken en bracht eindelijk uit:

„Waarom?”

„Omdat een goede huisvrouw, een huisvrouw, zooals ik mij die voorstel, geen tijd heeft, om zich gedeeltelijk aan kunst-beoefening te wijden.”

„Maar . . .”

„Je zou alles half doen; je huishoudelijke bezigheden zouden je schilderen schaden en je schilderen zou tekort doen aan . . .”

„Maar ik verdien immers genoeg met mijn werk, om voldoende hulp te kunnen nemen!”

„Mijn vrouw heeft geen geld te verdienen, die krijgt van mij, wat ze nodig heeft. Toe lieveling, ik smee je, zeg „ja” op mijn verzoek! We zullen zoo gelukkig zijn, dat je niets zult missen. O, ik zal je niet verhinderen, nu en dan uit liefhebberij of als geschenk voor iemand, die je lief is, een doek te maken, maar zie af van exposeeren, tracht niet naar roem en eer; wees tevreden met mijn lof! Werk alleen voor mij! Ik gun niets van jou aan anderen! Wil je mij dat beloven?”

„Ik begrijp je niet!”

„Niet?”

„Je was zoo trotsch op mijn talent, je deelde mijn verwachtingen over ons heerlijk samenwerken! Wat heeft je zoo doen veranderen?”

„Ik ben niet veranderd: ik ben ook nu nog trotsch op je talent, maar ik vrees, dat het je op den duur van mij verwijderen zal, dat ons huiselijk leven een fiasco worden zal, als je niet van begin afaan mij boven alles stelt!”

„Dat doe ik.”

„Neen, je hebt je kunst liever dan mij!”

„Je vergist je! Je stelt een onredelijken, door nietsgerechtvaardigden eisch; als ik dien inwilligde . . .”

Haar moeder, die haar plicht ten als chaperonne streng opvatte, was binnengetreten, een einde makend aan de onverkwikkelijke discussie; een oogenblik later had de jonge man afscheid genomen met een alleen voor haar merkbare koelheid en ontstemming in blik en manieren.

Des nachts had zij voortdurend liggen wikken en wegen.

Zij begreep hem niet, maar zij was jong en zij had hem lief.

Haar verstand dicteerde haar een bondig „neen” op zijn verzoek, haar hart fluisterde:

„Alles is beter, dan hem verliezen!”

Zij kon niet tot een besluit komen, gooide het tenslotte op een accoordje met zichzelf; zij zou met alle macht, die haar ten dienste stond, trachten, hem van zijn onzaligen eisch af te brengen, maar, als dat niet lukte, hoe ongaarne ook, toegeven.

Zij kendè hem voldoende, om te weten, dat hij hun verlovings verbreken zou, als zij niet tot

JAC. VAN LOOY.

de bekende Nederlandsche auteur. Van zijn hand verschenen o. a. „Proza”, „Gekken”, „Feesten”, „Reizen”, „Jaapje” en „De Wonderlijke Avonturen van Zebedeus”.

overeenstemming kwamen, en dat moest zij verhoeden, het mocht recht of onrecht van hem zijn.

Maar de beslissing werd niet aan haar overgelaten.

Den volgende morgen ontving zij van hem eenschrijven, waarin hij haar kalm-zakelijk mededeelde, dat hij haar niet de geschikte vrouw vond, om een man gelukkig te maken, dat hij hun verlovings als verbroken beschouwde, dat haar aarzeling van den vorigen middag hem voldoende kijk op haar gevoelens had gegeven, om te begrijpen, dat zijn doorhakken van den knoop haar welkom zou zijn; hij wenschte haar succes en sprak de hoop uit, dat haar keuze haar nimmer berouwen zou.

Haar keuze!

Alsof zij . . .!

Zij las en herlas, wat hij schreef, wanhopig zoekend naar een woord, een zinswending, waaruit zij aanleiding zou kunnen putten, om naar hem toe te snellen en hem te zeggen, dat alleen een misverstand hen scheidde, dat zij bereid was tot alles, tot alles, als hij haar maar liefhad.

Zij vond niets.

En trots belette haar, om zonder aanleiding, hoe gering ook, zonder eenige aanmoediging zijnerzijds, zonder dat hij het scheen te wen-

schen of te verwachten, haar zaak te gaan bepleiten.

Troost zoekend in haar werk, berustte zij, maar vergeten leerde zij nimmer.

En als zij bij familieleden en bekenden kwam en het huiselijke geluk aanschouwde, dat haar was ontzegd, als zij hoorde, dat anderen door lieve, hoge stemmetjes „moeder” werden genoemd, dan leed zij door den twijfel in haar binnenste, twijfel aan zichzelf; dan verweet zij zich haar aarzelen, toen haar liefste haar een opoffering vroeg.

Later, toen zij zijn motief begreep, voelde zij gefingschatting voor zijn kleinheid van ziel en zij minachtte zichzelf, omdat zij ondanks die gerechtvaardigde geringschatting nog altijd van hem hield en om zijn verlies treurde.

Zoo bleef de geliefde van haar jeugd heel haar leven beïnvloeden en al de roem en eer, die haar deel werden, konden de herinnering aan hem niet uitwisschen.

Niemand vermoedde, dat zij leed om haar eenzaam-zijn, dat zij stemmingen kende, waarin zij gaarne haar succes prijsgegeven zou hebben voor het bezit van een eigen, gelukkig tehuis met een liefhebbenden man en vroolijke kinderen.

En na de wondere emotie van den huldigingsmiddag kwam het gevoel van alleen-zijn en alleen-blijven haar plotseling bekruipen, haar opgeruimdheid als kaf in den wind wegblazend.

Een stille traan rolde langzaam over haar wang.

Dat was het, wat men niet zag; de keerzijde van haar artiesten-bestaan vol uitwendige schittering.

Haastig veegde zij haar oogen af, zij moest zich gereed maken voor het diner, dat de feestelijkheid van den dag volmaken zou.

Uw eigen ziel, zij zal u eenmaal leeren, dat wèl degeen die onrecht lijdt, mag berusten in het onrecht dat hij lijdt; maar dat niet degeen die onrecht doet, mag volharden in dat onrecht omdat hij dat reeds zoo lang deed.

Nellie van Kol

We zijn meestal te zeer geneigd onze meesters onder onze tijdgenooten te zoeken, omdat we hun taal het best verstaan. Maar het is veiliger te zoeken onder hen die door eeuwen heen zijn beproefd en betrouwbaar bevonden.

Fr. v. Eeden

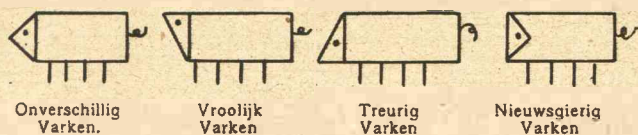
Is. QUÉRIDO,

de veelgelezen Hollandsche schrijver. Tot zijn bekendste werken behooren: „Menschenwee”, „Levensgang” en „De Jordaan”.

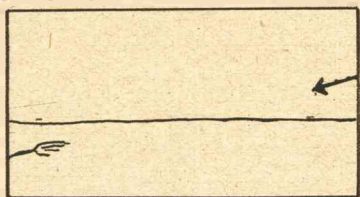

ONZE ILLUSTRATIE-PRIJSVRAAG

Ziezoo. Eindelijk zijn wij door de stapels inzendingen op onze Illustratie-prijsvraag heengeworfeld. Allereerst volgen nu hier de vier bekroonde oplossingen, die alle met EEN RIJKSDAALDER beloond worden.

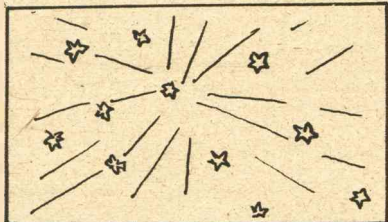

(Ingezonden door W. G. de Bas, Tolsteegsingel O. Z. 4 c bis, Utrecht.)

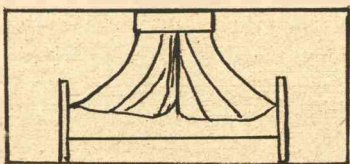
Een leeuwenjacht.

(Ingezonden door D. de Wilde, Sluiseiland M 17. IJmuiden).

Becket knocked out door Carpentier (Londen 1918).

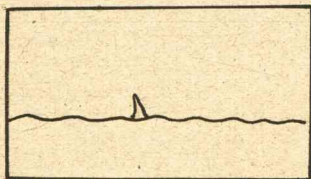
(Ingezonden door mej. B. van Witsen, 20 Franc Valentijnstraat, den Haag).

Deze plaat stelt voor een antiek Vliessingsch ledikant (U trouwens bekend uit de beschrijving bij Gerard Brandt) Hier wordt U namelijk te zien gegeven De geboorte van De Ruyter (24 Maart 1607) Om echter niemands zenuwen te schokken Zijn de gordijnen bescheidenlijk dichtgetrokken. (Ingezonden door Nemo, die zijn prijs afstond aan „het

Groote Plan", Centraal-genootschap voor Kinder-Herstelings- en Vacantiekolonies te Amsterdam.)

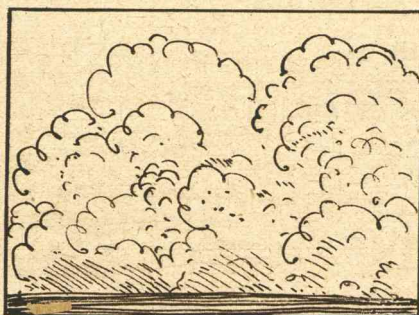
Onder de niet bekroonde prijzen waren er toch nog zooveel, die we aardig vonden, dat wij voor vier daarvan elk nog een troostprijs van EEN GULDEN beschikbaar stelden. Zij volgen hier.

'k Zal U een tekening laten zien.
Toch geen gevecht, zegt ge misschien?
Neen, 'k geef een gezicht op Utrecht weer.
Ge zegt: nu begrijp ik er niets van meer?
Maar 'k zal 't U even omschrijven gaan,
De bekende waterlinie Gorkum-Muiden, denk er eens aan.

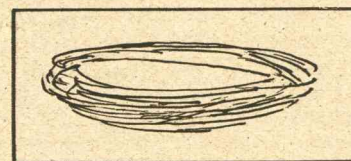
Is in actie gesteld; niet om den vijand te keeren, Maar om de boel weer eens te probeeren. Of alles in orde is, als de vijand eens mocht komen. En ge ziet, de Domtoren steekt nog uit de waterstroomen.

(Ingezonden door A. E. Visser, Warns (Fr.).)

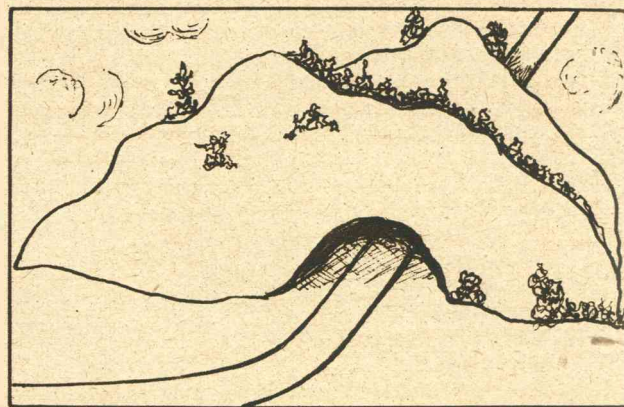
Hierboven een schilderij van schitterend schoone zomerweelde, Waar juist een auto in 100 K.M. vaart voorbij is gegleden.

(Ingezonden door „Nettie", p.a. H. G. Balt Langeveer (Fr.).)

Zesdaagsche Wielervedstrijd New-York.

(Ingezonden door N. Posthumus, 68 Daendelsstraat. den Haag.)

EEN TREURIGE HERINNERING.

Wij werden heden droef verrast
Door een bericht van tante Kwast
Dat onze oom, een beste vent,
Het leven had geënd.
Twee treinen botsten, dom genoeg,
Waardoor de boel aan splinters sloeg.
Oom, die in een van deze zat
En juist een mepje worst opat
Kreeg toen opeens een slag, een val....
En was vervormd van mensch tot bal.
De tunnel welke gij hier ziet
En waar dat drama is geschied,
Verbergt voor 't oog, en dat staat vast
het overschotje van Oom Kwast.

(Ingezonden door Th. E. v. d. Berg Zegwaardstraat 4, Rotterdam.

De prijzen zijn reeds aan de winners toegezonden. Wie geen prijs won, moet maar naar het volgend nummer uitzien. Daarin komt wederom een prijsvraag, waaraan ook weer iedereen kan meedoen.

EEN NIEUW SOORT LOCOMOTIEF.

Te Apeldoorn wordt de vroegere paardentram, zooals men op deze foto ziet, door een omgebouwen vrachtauto getrokken.

170.000 K.G. COPRA VERBRAND.

Te Schiedam heeft een buitengewoon hevige brand gewoed in de perceelen 75 en 77 aan de Nieuwe Haven, waar de firma Blad en Prins haar conserven- en groentendrogerijbedrijf uitoefent. De panden borgen 170.000 K.G. copra, welke voorraad geheel in de vlammen opging.

THERESE HOVEN

1860 — 2 April — 1920

Mevrouw Thérèse Elisabeth Hoven, zoo bekend bij de Nederlandsche lezers en lezeressen en ook lezeresjes, en vooral zeker tegenwoordig al zeer bekend bij de lezers en lezeressen van „Panorama", nu dit weekblad de primeur heeft van haar roman „De Notjes", zal Vrijdag 2 April, den leeftijd van zestig jaar bereiken, en nu bij zoovele letterkundigen, in het vorige jaar en dit jaar, aan hun zestigjaarworden werd en wordt herinnerd, mag dit zeker ook wel bij deze schrijfster gebeuren.

Ze, zeer veel heeft Mevrouw Hoven geschreven; de titels van haar boeken opsommen zou minstens een heele kolom in beslag nemen. Voor tien jaar verscheen „Santa Catherina" en als bijzonderheid werd toen gemeeld, dat die roman op haar vijftigsten verjaardag verscheen als vijftigste boek van de schrijfster. Zeker geen kleinigheid, vooral als

men daarbij in aanmerking neemt dat zij daarenboven redactrice is geweest van „De Hollandsche Lelie", „Onze Meisjeswereld", „St. Nicolaas", dat zij wekelijks bijdragen schreef voor „De Javabode" en nog aan vele week- en maandbladen medewerkte.

En in de tien jaar die sedert zijn verlopen heeft zij haar pen niet laten rusten. Aan „staken" heeft zij nog niet gedaan en geen wonder dan ook dat er niet veel personen zullen zijn, die nimmer een boek van haar in handen hebben gehad. En een boek van haar in handen hebben en er in bladeren is er ingaan lezen en er in blijven doorlezen, want zij schrijft zeer vlot, prettig en onderhoudend, al tracht zij niet bepaald literair - mooi te schrijven. Maar juist die ongekunsteldheid in haar schrijven, bij de spanning van haar verhalen, trekt de lezers en houdt ze geboeid.

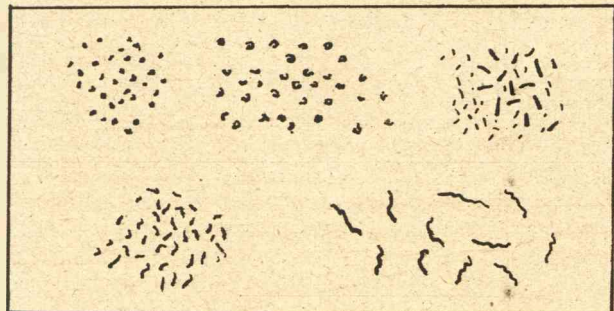
Moge de gevierde schrijfster ook haar zeventigsten verjaardag kunnen vieren en moge zij de kracht behouden om dan haar zeventigste boek het licht te doen zien.

Thérèse Hoven, die in den Haag geboren werd, is, voor zij zich — vrij laat, eerst in 1890 — „aan het schrijven zette", bij het onderwijs werkzaam geweest en heeft o.a. in Engeland les gegeven. Ruim een jaar hield zij verblijf in Indië. Vandaar dat enkele van haar romans in Engeland en Indië spelen.

X.

Hoe ons bloed ons tegen bacteriën verdedigt

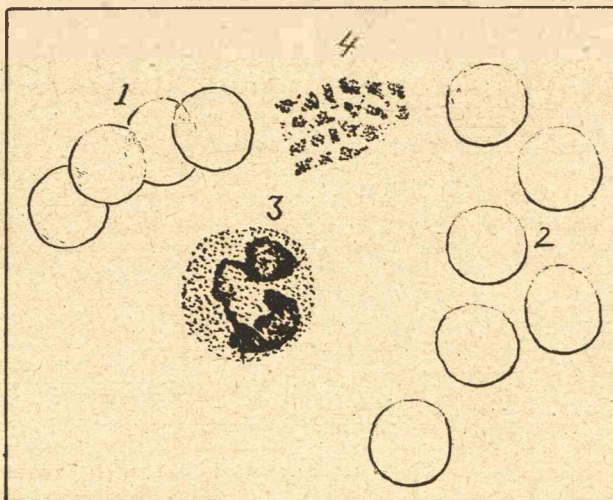
Het is onzen lezeressen en lezers natuurlijk bekend, dat wij met de lucht, die wij inademen, met de spijsen die wij nuttigen en ook nog op velerlei andere wijzen, dagelijks een groot aantal bacteriën mee naar binnen krijgen, die de verwekkers zijn van talrijke en besmettelijke ziekten, als toring, typhus, mazelen enz. En toch, hoe vaak wij met deze allerlaagste levende wezens in- of uitwendig in contact komen — vooral bijv. in tijden, waarin een ziekte epidemisch heerscht — toch zijn wij gelukkig niet allen met deze kwalen behept, en zijn de gevallen, waarin de bacteriën hun kwaadaardige werking op het lichaam kunnen verrichten, gelukkig betrekkelijk slechts uitzonderingsgevallen. Menigeen zal zich afgevraagd hebben, hoe het komt, dat de een als het ware onvatbaar — *immuun* — voor den invloed van bacteriën is, terwijl een ander, al is hij ook maar even bij een lijder aan een

De ziekte-verwekkende bacteriën kan men naar hun uiterlijk onderscheiden in drie groepen. Deze zijn: 1o: de bacillen (boven-links), die den vorm vertoonen van een vrijwel recht staafje, zooals bijv. de tuberkelbacil. 2o: de cocci. Dit zijn bacteriën van een min of meer rond of ovaal vorm. Soms komen ze paarsgewijze voor (diplococci, boven-midden) soms enkel (cocci, boven-rechts). 3o: De spirillen. Dit zijn bacteriën, die ongeveer den vorm hebben van een kurkentrekker (beneden-links), of minder gewonden en den vorm van een komma, vertoonend (komma-bacillen of vibriën, beneden-rechts).

(In dit onderschrift leze men voor: boven-links, boven-rechts, en omgekeerd). besmettelijke ziekte geweest, dezelfde ziekte ook krijgt. Men denke bijv. maar eens aan de griep. Soms, wanneer één persoon in een huishouden er aan lijdende is, krijgen alle anderen die in zijn nabijheid komen, het ook, terwijl het in andere gevallen tot die ene persoon beperkt blijft. De oorzaak van dit verschijnsel is soms te wijten aan de ziekte-kiemen zelf. Deze verliezen namelijk onder voor haar ongunstige omstandigheden geheel of gedeeltelijk hun heftige werking op het menschelijk organisme. In het eerste geval zal, al ademt de mensch er nog zooveel in, hij er geen enkelen nadeeligen invloed van ondervinden; in het laatste geval zullen ze nog wel de voor hen kenmerkende ziekte veroorzaken, maar deze is dan van een zeer goedaardig karakter. Of een ziekte, die door bacteriën veroorzaakt wordt, al of niet ernstig is, hangt er dus van af, of de kracht, de *virulentie*, der kiemen groot of klein is.

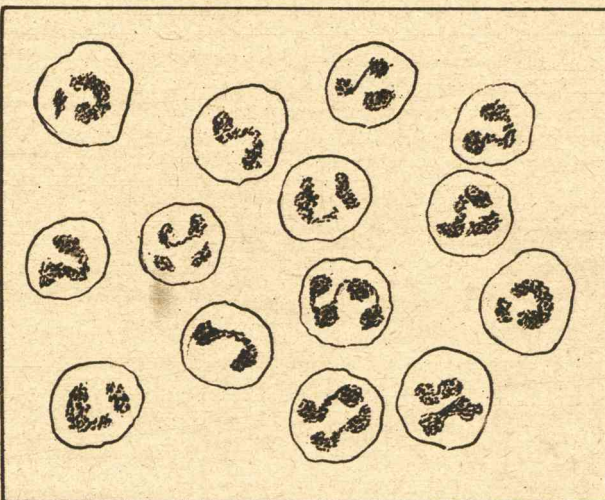
Maar behalve aan de bacteriën zelf, ligt het ook voor een groot deel aan de samenstelling van ons bloed, dat ze hun vernielende werking op ons organisme vaak niet kunnen uitoefenen en we het dus in werkelijkheid aan onze *immunitet* te danken hebben, dat wij niet ziek worden. Bezie men, een druppel bloed onder den microscoop, dan blijkt het, dat de schijnbaar roode vloeistof werkelijk een kleurloos, waterachtig vocht is, dat men op het eerste gezicht in drie soorten verdeelen kan. Het meest op den voorgrond treden de roode bloedlichaampjes, die eruit zien als kleine knoopvormige schijfjes, die een diameter hebben van 0.0074 — 0.008 millimeter. In een kubieke millimeter bloed komen er ongeveer 5.000.000 voor, en het zijn dan ook deze lichaampjes die aan ons bloed dien rooden kleur geven. Naast deze, maar in veel kleiner aantal, (6000—8000 in een gelijke hoeveelheid bloed) vinden wij kleurloze protoplasma-klompjes, die

Bestanddeelen van het normale menschelijke bloed. 1 en 2: roode bloedlichaampjes. 3: Witte bloedlichaampjes of leucocyten. 4: Bloedplaatjes.

voortdurend hun vorm veranderen en zich ook zelfstandig verplaatsen. Deze noemt men de witte bloedlichaampjes, *leucocyten*. Behalve deze is er nog een derde soort, de z.g. bloedplaatjes, omtrent wier functies men nog in het onzekere verkeert.

Het zijn echter de leucocyten (de witte bloedlichaampjes dus) die in ons lichaam zoo'n groote rol spelen, daar ze steeds gereed zijn om, wanneer bepaalde, allergevaarlijkste bacteriën in ons lichaam zijn binnengedrongen, deze, en zodoende

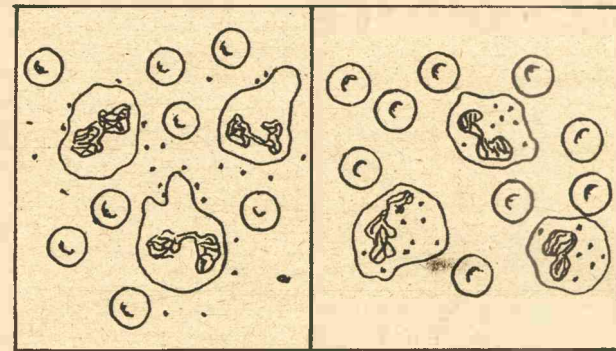
Meerkernige witte bloedlichaampjes circa 1000 maal vergroot.

ook hun uitwerking, onschadelijk te maken. Zij doen dit door de bacteriën met hun slijmerige lichamen in te hullen en ze om, zoo eens te zeggen, op te eten. Deze manier der witte bloedlichaampjes om verschillende bacteriën onschadelijk te maken, noemt men *phagocytose*. Bij verschillende ziekten, zooals ontstekingen, steenpuisten, negenoogen, wondroos, en nog vele even gevaarlijke ziekten, tracht ons lichaam zich door phagocytose van zijn onheilbrengende indringers te ontdoen. De leucocyten hoopen zich daartoe op rond een bepaalden infectie-haard en hullen de bacteriën in, daarmede hun voortwoeking natuurlijk tot staan brengend. Indien hun dit gelukt is, stooten zij de bacteriën als etter uit het lichaam en is ons leven gered.

Deze werking der witte bloedcellen richt zich niet alleen

tegen bepaalde ziektekiemen, doch tegen *alles*, wat niet in ons lichaam thuis behoort, en is dus een uiting van algemeen weerstandsvermogen. Dit weerstandsvermogen wordt ook nog verhoogd door andere, ten deele nog onbekende stoffen, die even schadelijk zijn voor de in ons lichaam gedrongen micro-organismen.

Om de leucocyten hun werk mogelijk te maken, is de aanwezigheid noodig van een bepaald soort stoffen, die men *opsoninen* noemt. De aanwezigheid in ons bloed van opsoninen en leucocyten is dus een voorwaarde waarborg tegen verschillende ziekten. Neemt de aanwezigheid der opsoninen door een of ander toeval soms tijdelijk af, dan bestaat een gevaar, dat ons lichaam door de bacteriën, die in onze onmiddellijke nabijheid zijn, geïnfecteerd wordt en dat zij de ziekte veroorzaken, waarvan zij de dragers zijn. Want de tusschen

Links: Witte en roode bloedlichaampjes en bacteriën vóór de behandeling met een opsonine. Rechts: Hetzelfde bloed na toevoeging van een opsonine. De bacteriën zijn nu door de leucocyten verslonden. (Circa 1000 maal vergroot).

leucocyten en bacteriën gevoerde strijd is een zeer verwoede. De leucocyten trachten de indringers op te eten, doch omgekeerd trachten ook de bacteriën de leucocyten op te eten. Het hangt dus geheel af van de sterkte van beide partijen wie van hen de overwinning zal behalen.

Wij behoeven ons echter niet noodeloos ongerust te maken. Natuurlijk, wij moeten niet lichtzinnig zijn, en bijvoorbeeld zonder noodzaak niet in de nabijheid komen van een lijder aan een of andere besmettelijke ziekte. Daarom waarschuwen de geneesheeren wanneer er epidemieën heerschen, ook altijd voor volle zalen in schouwburgen of bioscopen. En we moeten in tijden, dat de typhus heerscht, natuurlijk ook geen gracht- of slootwater drinken. Zich onnoodig blootstellen is altijd dwaas en verkeerd, maar zich onnoodig ongerust of zenuwachtig maken is al even slecht. *Niet* denken aan de gevaren die ons *mogelijk* bedreigen — ook tijdens een epidemie wordt nog lang niet iedereen ziek — is de beste methode om zich te vrijwaren. Men zegt wel eens, dat dokters, wanneer er in grooten omvang een besmettelijke ziekte heerscht, het te *druk* hebben om ziek te zijn. Hoewel men dit schertsend bedoelt, is er toch in dit gezegde méér waarheid, dan men vermoedt. Iemand, die niets te doen heeft en den ganschen dag zich angstig of zenuwachtig maakt, en daardoor steeds in vrees-voor-besmetting verkeert, vermindert den weerstand van zijn lichaam en *maakt* het daardoor vatbaar. Ten opzichte van bacteriën moeten wij maar een beetje vertrouwen op ons goed gesternte en... op ons eigen mooie lichaam, dat door zijn wonderbare inrichting in de meeste gevallen een aanval van deze ziekte-verwekkers vermag te weerstaan.

Dat wat we nodig hebben

OP den klank afgaande: nee, ik ben niet geïnspireerd door mevrouw Ranucci—Beckman's tooneelstuk „Dat wat je niet hebt”. Het waren twee andere dingen, twee kleine gebeurtenisjes.

Een wintermorgen. Een klare, grijsblauwe lucht, een oranjerode zonnenschijf, ongewoon groot en laag. Verguld door dat licht der Haagsche straten. Nog wat stil en soezig door de vroegte zaten we opgepakt in een wagen van lijn A, die voorthobbelde als een slecht getrokken boerenwagen op een verand pad. De meneeren die „baas” waren en geen haast hadden, lazen hun krantje en keken verveeld. De jeugdige mannen en vrouwen die wel haast hadden, of omdat ze geen baas waren, of omdat ze leden aan plichtsbeseft, draaiden onrustig op hun plaats, keken naar iedere klok die ze langs kwamen en zuchtten als de conducteur (ik ben overtuigd dat alle groote filosofen een tram-conducteur tot voorvader gehad hebben) vergat af te bellen. Zoo bommelden we naar de Javastraat, waar we tot bij de halte zeulden. En ineens: rekken van halzen op het voorbalcon, een deining door onze slap-zittende lichamen binnen. Een meneer naast me, die met open oogen zijn nachtelijken slaap hervat had, vloog met zijn hoedrand onder den mijne. „Juffrouw, is er wat?” Er schoot een prop in mijn keel. „De koningin!” zei ik, beverig.

Op het trottoir langs de tram wandelden twee dames, een in een langen grijzen mantel, de andere in 't zwart. Midden in het stroomende zonnegoud gingen ze, twee eenvoudige vrouwen, zonder eenige uiterlijke waardigheid. De konin-

gin, blozend en vriendelijk, boog voor de groetende hoofden in de tram. Het was dadelijk voorbij en de tram gleed verder. Maar binnen zaten wij en trachtten allemaal voor elkaar

LILLIPUTERS.
Twee dwerg-paartjes, die onlangs te Bin-Lichtenfelde in het huwelijk zijn getreden.

te verbergen dat we ontroerd waren. En dat we een blijde emotie gehad hadden.

Het tweede was dit: 't uitrijden van prinses Juliana.

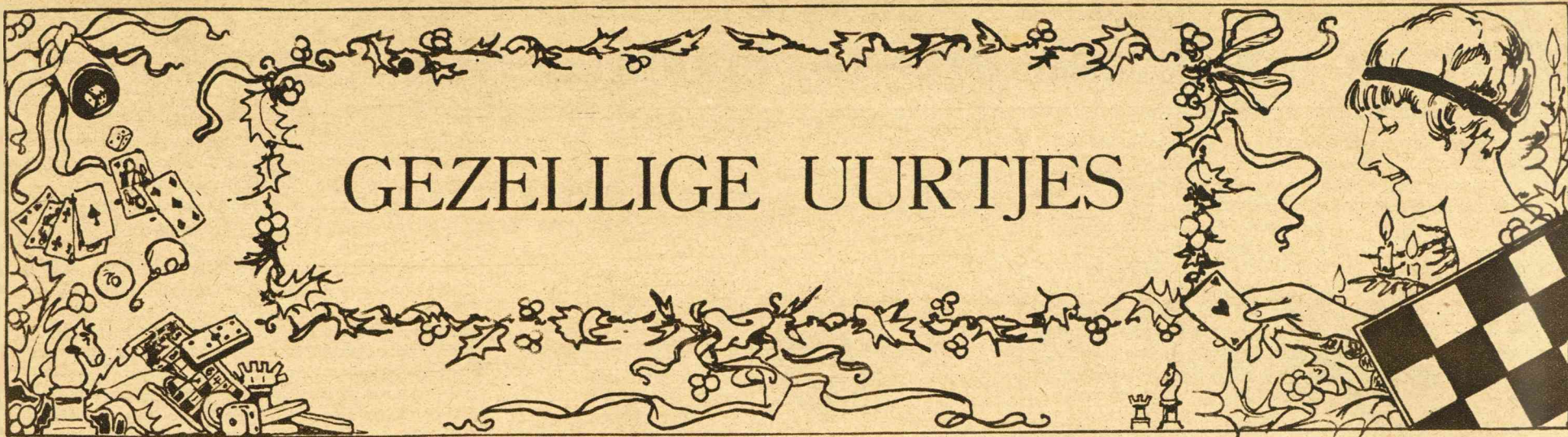
Onwillekeurig waren we blijven staan, omdat 't hofrijtuig wachtte. De noordenwind snerpde, hagelkorrels sprongen op van de steenen. Toen gingen de paleisdeuren open en de prinses wipte in 't rijtuig. De paarden draafden langs ons heen en even zagen we een kindergezicht dat knikte, niet eens al te vriendelijk.

Een sjofel vrouwtje, dat minutenlang voor me had gestaan, trok haar twee armelijke kleuters mee. „Kom, nou gauw verder! nou hebben we toch leuk Juliaantje gezien, hè!” En de kinderen, verrukt, knikten, en liepen tevreden mee. Het vrouwtje had oogen vol tranen.

Kijk, dat stemt toch tot nadenken. We leven in een tijdperk dat verkilt. Of liever: wij doen al ons best het tijdperk te verkillen. Het lukt. Aanhankelijkheid, toewijding voor onze meederen — wij hebben het met een gebaar van ongelooft uit ons leven gestooten omdat we meenden dat wij het niet nodig hadden. We winden ons op zoo ontevreden mogelijk te zijn en verwonderen ons dat de aarde lang niet meer zoo knus is als vroeger. We vergeten in de haast dat we onszelf beroofd hebben van iets geweldigs: aanbidding. Wij menschen, krikelende in dit moeilijke bestaan, hebben iets nodig dat ons heft uit de bekrompenheid van 't dagelijksch bestaan: aanbidding. Of zwakker uitgedrukt: toewijding.

Ik ken mannen die hardnekkig strijden voor een republiek, maar die niet begrijpen waarom de emotie hun naar de keel springt zodra ze de koningin zien. En jongens die snoeven op hun gebrek aan ontzag voor 't koningshuis, maar hoera brullen als ze de koningin zien. O dwazen! Ze vergeten maar al te zeer dat ze zijn de afstammelingen van mannen die hun leven feil hadden voor hun vorst. En ze vergeten dat hun ziel snakt naar 't uitgeschakelde element: aanbidding. In welken vorm dan ook.

JULIA FRANK

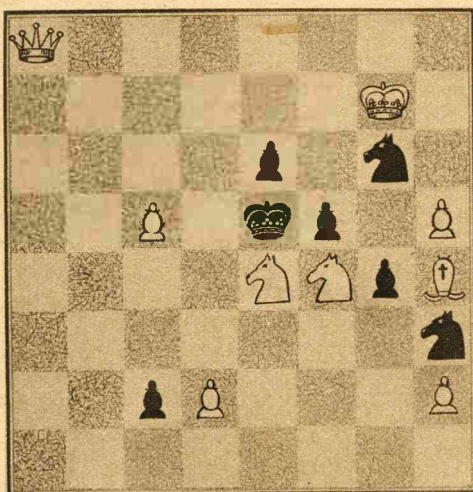
GEZELLIGE UURTJES

SCHAAKRUBRIEK

Redacteur: W. C. Muller Jr, Ganzenweg 15, Amsterdam.
(Men gelieve mededeelingen, oplossingen, etc. te richten aan bovenstaand adres).

PROBLEEM No. 5.

A. Verveen, Rotterdam.
(1e. prijs: „Maasbode" 1918).

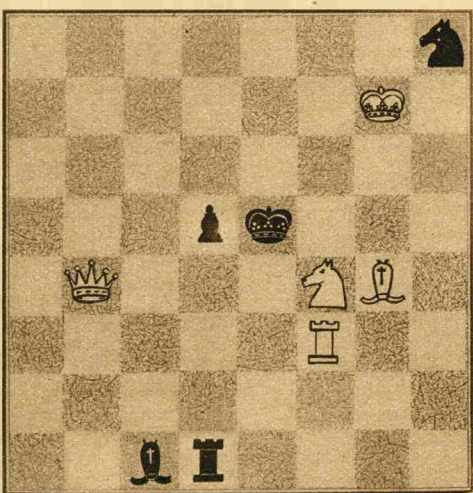

Wit begint en zet mat in drie zetten.

Wit: Kg7, Da8, Lh4, Pe4, Pf4, pionnen c5, d2, h2, h5 = 9 stkn.
Zwart: Ke5, Pg6, Ph3, pionnen c2, e6, f5, g4 = 7 stkn.

PROBLEEM No. 6.

G. C. Alvey.
(„Surrey Weekly Press," Mei 1919).

Wit begint en zet mat in twee zetten.

Wit: Kg7, Db4, Tf3, Lg4, Pf4 = 5 stkn.

Zwart: Ke5, Td1, Lc1, Ph8, pion d5 = 5 stkn.

(Oplossingen in te zenden binnen een week. Opgave van den sleutelzet is voldoende).

Oplossing van probl. nr. 3 van A. M. Sparke:

1. Pe2 — f4 enz.

Een mooi probleem dat meer overeenkomst heeft met die van de oude dan met die van de moderne school. Alain C. White zei in zijn bespreking dat z.i. een goed probleem van dit kaliber moeilijker te componeren is, dan een der tegenwoordige interferentie-voetbalmatches, waar beide partijen gedurende het geheele verloop in een scrimage betrokken zijn.

Oplossing van probl. nr. 4 van J. Hartong:

1. h6 — h7 enz.

De vijf ontpenningsvarianten in dit probleem zijn keurig geslaagd.

CORRECTE OPLOSSINGEN

ontvangen van nr. 3 en 4 van: A. Klaver Hz. te Zelhem; G. A. Evenwel te Amsterdam; G. J. van Heek te Hoogeveen; A. W. van Leeuwen te Monster; Jac. J. Bert te Haarlem; Alleen nr. 3 van H. W. van Dort te Schoten; Dirk Kalis te 's-Gravenhage; A. J. Herckenrath te Voorburg; alleen nr. 4 van J. de Groot te Delft.

D. K. te 's-Gr.— Wij spraken in onze vorige rubriek over ontpenningsvarianten, waarmede bedoeld wordt, dat de tegenzetten van zwart een gepend wit stuk vrij maken. Zoo is b.v. in probl. nr. 2 de dame „gepend" en alzoo in haar bewegingsvrijheid beperkt tot de velden tusschen den witten koning en den zwarten looper. Het „ontpennen" ontstaat door de zetten van zwart, als Toren c1—c5 en pion c7—c5, waarmede de dame over haar volle bewegingsvrijheid beschikt.

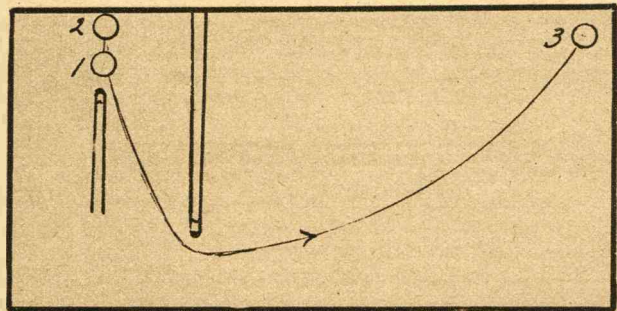
A.H. te V.— Hoewel de sleutelzet in Uw probleem, waarbij de dame geofferd wordt, zeker aardig is, kunnen wij tot onze spijt niet tot publicatie overgaan, de inhoud biedt niet veel afwisseling. Gaarne zullen wij echter steeds Uwe problemen onderzoeken.

INCORRECTE OPLOSSINGEN

die wij ontvingen, worden als volgt weerlegd: Nr. 3: 1. Te6+: door Kd5; Td7+ door Kc6; Dd2 door e5. Nr. 4: 1. Pc4 door Kd3; 1. Ke8 door Td8+; 1. Kg8 door Dg3; 1. Ld5 door Ld5:

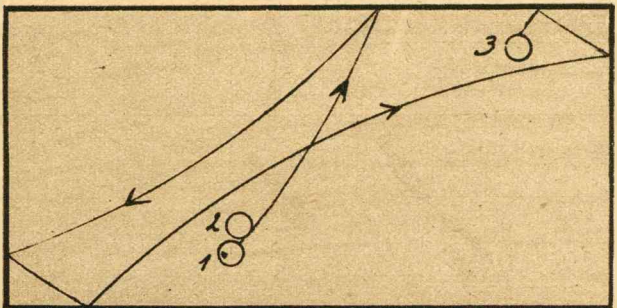

1.

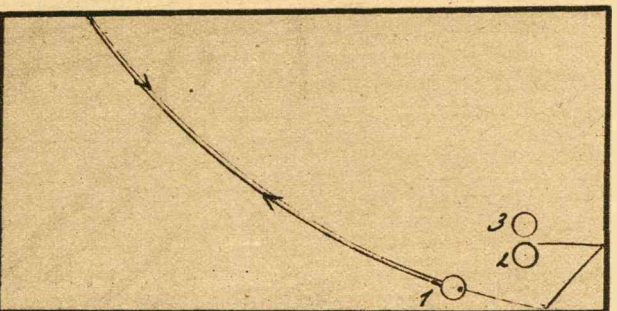
Kloksstoot met links effect. Moet met zooveel mogelijk horizontaal gehouden queue hoog getroffen worden.

2.

Marré over 5 banden, door Ed. Horemans, Belgisch professor.

3.

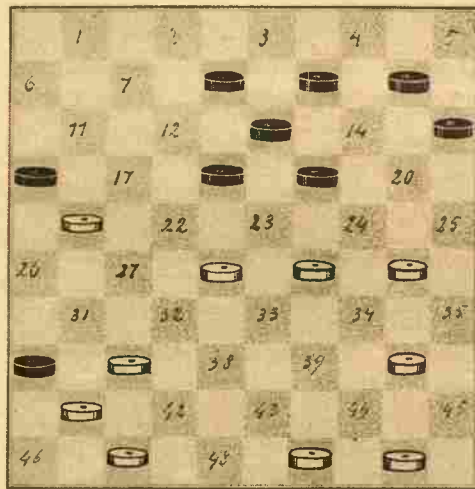
Piqueerstoot door Faroux, Fransch wereldkampioen 1919, (amateur). Beide laatste stooten zijn prachtig om te zien, maar hoogst ongezond voor laken en pomerans.

DAMRUBRIEK

Alle correspondentie, problemen, oplossingen enz. deze rubriek betreffende, gelieve men te zenden aan den Damredacteur: J. W. van Dartelen, Spionkopstraat 55 te Schoten (Haarlem).

PROBLEEM No. 4.

(Auteur: H. T. Luif, Haarlem.
(Eerste publicatie).

Stand in cijfers: Zwart 9 schijven op: 8, 9, 10, 13, 15, 16, 18, 19 en 36. Wit 10 schijven op: 21, 28, 29, 30, 37, 40, 41, 47, 49 en 50.

PROBLEEM No. 5.

Auteur: J. W. van Dartelen, Schoten.
„coup de coe"

Stand in cijfers: Zwart 12 schijven op: 6, 8, 9, 10, 11, 18, 22, 23, 24, 28, 29, en 39.
Wit 10 schijven op: 17, 25, 32, 35, 37, 38, 40, 41, 47, en 48.

Voor beide problemen geldt: Wit speelt en wint!

Oplossingen worden gaarne ingewacht uiterlijk binnen 14 dagen na het verschijnen dezer rubriek.

De auteursoplossing van Probleem No. 1 is:

Wit: 25-20; 35-30; 27-22; 36-31; 38-33; 40-18; 21-1 en wint.
Zwart: 14:25; 25:34; 18:27; 27:36; 29:27; 13:22.

Dit probleem werd goed opgelost door de volgende Heeren: P. Cousy Amsterdam; D. Groeneveld en H. van Reken te 's-Gravenhage; Ph. F. Amelung en H. T. Luif te Haarlem; J. Sijtsma te Joure; E. van Lenteren te Naaldwijk; P. A. Schweitzer en Chr. v. d. Wel te Rotterdam; J. Bosch te 't Zand bij Middelburg en C. Beers te Zwolle.

DE NOTJES

DOOR THÉRÈSE HOVEN

(Vervolg)

DE karakter-eigenschappen hebben zich steeds bijzonder sterk geopenbaard in de keuze hunner levensgezellen en -gezinnen. Nog nimmer, sedert menschenheugenis, had een van Elswoudt, vrouwelijk of mannelijk, een voordeel, of zelfs maar een verstandig huwelijk gesloten.

De jonkers kozen allersnoezigste mondainetjes, natuurlijk uit den adelstand en de freules hielden met absoluut onbeduidende edellieden.

Geen enkele uit 't geslacht der van Elswoudts, met aanverwante takken, die ooit gelaboureerd had aan overdaad van hersenen of energie. In den loop der jaren gebeurde het wel eens dat een van Elswoudt zich liet inschrijven aan de Hoogeschool te Utrecht, toch altijd het meest select, en... het kwam ook wel eens voor, dat er een, na jaren van veel pret maken en weinig studeeren, een Meesters- of Doctorstitel vóór zijn illustren naam verwierf, doch dezulken behoorden tot de hooge uitzonderingen. Over 't algemeen waren 't landjonkers zonder bezittingen, des *Princes sans Royaume*.

Er waren er ook, die een verblijf in de stad verkozen, vooral het vorstelijke Den Haag, waar ze dan tot de tweede rij der *upper ten* behoorden. Het voornaamste deel hunner, overigens vrij geringe inkomsten, trokken ze uit Prebenden en ook, ten gevolge van hun onbetwist Ridderschap, uit de Balije van Utrecht.

Aan zeer enkelen was het, bijna ondanks henzelf, gelukt zich een fortuin te scheppen, 't zij door erfenis van een der aangehuwen, 't zij door winstgevende geldbeleggingen, wat gewone menschen speculeeren noemen.

Dat zijn in den huidige tijd, ten minste vóór 1914, degenen, waarvan de vrouwen en meisjes, haar niet meer modieuze of splinternieuwe garderobe aan de freules Wendela en Elisabeth zonden.

Beiden vonden ze het verschrikkelijk, doch waar het bij Elisabeth voortsproot uit jaloerschheid, was het bij haar zuster eer een gevoel van fierheid, dat haar het aannemen van een aalmoes, in welken vorm ook, als iets minderwaardigs deed beschouwen.

Freule Wendela, Arendine, Machteld van Elswoudt toch, was van klein kind af, 't tegendeel van het zwarte schaap der familie geweest.

Mogelijk was dit toe te schrijven aan het zeldzame feit, dat ze, voor een Elswoudt, werkelijk goede hersenen had en, nog zeldzamer verschijnsel, dat ze den invloed van den tijd onderging en begreep dat de mensch boven het toeval zijner geboorte staat.

Toen, in 't begin van den wereldbrand, vele meisjes, die vroeger haar dagen verdeelden tusschen de veiligheid van den huiselijken haard en de emotie van het tennis- of hockey-veld, aan den arbeid togen, rijpte bij haar het plan om zich bij die koene werksters te scharen en zich onafhankelijk te maken.

Toevallig was 't *ton* in die dagen en tastten de werkbacillen ook de opperste lagen der maatschappij aan. Wendela en Elisabeth waren lang de eenige freules niet, die er aan meededen, doch waar 't bij de jongere zuster slechts 't gehoorzamen aan een modegril was, bleek het bij de oudere een uiting van een langgevoelden wensch.

Elisabeth koos het gemakkelijkste en werd een heel gewoon huis- of tuin-Notje; Wendela informeerde, waar het 't degelijkste was en waar men de meeste vooruitzichten had en nam eenige maanden les om niet geheel onvoorbereid aan 't werk te gaan en van meet af te moeten beginnen.

Toen ze voldoende uitgerust was en op de hoogte van de voornaamste kantoorwerkzaamheden, meldde zij zich bij het Graan-bureau, op aanraden van den accountant, die haar in korten tijd, van een onhandig, absoluut onwetend salon-freuletje in een flinke, energieke werkster had vervormd, een kranig stukje voor leeraar en leerling beiden.

„Ik zal niet zeggen dat er ook geen degelijk werk bij de *N.O.T.* geleverd wordt, de instelling zelf is een schitterende vondst en heeft ons land werkelijk voor een economische instorting bewaard, doch het gaat er in de meeste bureaux wat dilettanterig toe.

„Het is, voor 't meerendeel, ongeschoold personeel, en vooral onder de dames, een soort van meedoen aan *quite the latest thing*. Daarvoor is u te goed.”

„Is 't bij 't Graanbureau dan anders?”

„O! beslist; ten eerste is het voortdurend onder één leiding, en dan een zeer bekwame, geweest en dan was het veld er meer afgebakend. Daardoor waren de bezigheden ook meer geregeld. Men hoort telkens klagen over het ongelijk werken aan de *N.O.T.* en dat is dan ook de reden van de *flirtations* en buitensigheidsjes, die er in omloop zijn.

„Waarschijnlijk is er veel overdreven, doch er is een kern van waarheid.”

„Mijn zuster heeft verscheidene vriendinnen bij de *N.O.T.*” vertelde 't aspirant Graan-kippetje,

„en die geven ook de dolste verhalen. Daarom”...

Wendela hield op. Al was ze 't ook dikwijls oneens met Elisabeth en al waren hun levensopvattingen, naarmate ze ouder werden, ook zeer uiteenlopend, zoo vond ze er iets *widerwärtigs* in, om zich, tegenover een vreemde, minder gunstig tegenover haar eigen zuster uit te laten.

Een freule van Elswoudt verlaagt zich niet door achterklap! Ze verliet dus het glibberige terrein van de *N.O.T.* en begaf zich op den soliden weg van het Graanbureau, in den eigenlijken, zoowel als in den figuurlijken zin.

Haar leermeester was zoo vriendelijk het pad voor haar te effenen en toen zij zich op een ochtend naar het „*Rijksbureau voor de distributie van graan en meel*” begaf, werd ze er met de meeste voorkomendheid behandeld.

In haar onwetendheid van Haagsche, uitgaande, jonge dame was een bureau vrijwel *terra incognita* voor haar. Ze stelde zich een somber hok voor met smoezelige gordijnen voor bijna ondoorzichtbare vensters en in een hoek een schrijftafel met stoffige papieren bedekt.

Maar, als ze, op dien bewusten ochtend, in het kabinet van den Directeur wordt toegelaten, ziet ze een fraai, keurig gemeubileerd vertrek, grenzende aan een ruime, vroolijke serre, waar, tusschen varens en

MANTELCOSTUUM VOLGENS DE LAATSTE MODE.

Wij beelden voor onze lezeressen hierboven een modern mantelcostuum af, vervaardigd van blauw laken. De rok is een weinig ingehaald, terwijl de mantel ruim valt. Mantel en sjaal zijn met beige randen afgezet. — Bovenstaande afbeelding ontleenden wij aan de „Gracieuse”, het bekende geïllustreerde Modeblad, dat bij A. W. Sijthoff's Uitg.-Mij. te Leiden iedere veertien dagen verschijnt en dat om zijn fraaie mode-foto's, zijn vele supplementen, bijvoegsels en gratis patronen een onmisbare gids is voor onze dames. Zij kunnen zichzelf daarvan overtuigen door eens een proefnummer aan te vragen. De prijs per kwartaal bedraagt slechts f 1.95.

palmen in, een reusachtige oleander, die aan het Zuiden doet denken, zijn mooie rose bloemen gracieus laat bengelen.

De Directeur is niet, zooals 't wereldkundige freuletje 't zich voorstelde, een oud gebogen mannetje met een rafeljasje, bonte pantoffels aan en een pen achter zijn ooren, 't type van een oer-ouderwetschen boekhouder of kantoorklerk uit een roman van voor jaren, 't eenige observatieveld, tevens inlichtingsbureau, dat een aristocratisch telgje, in zake handels-toestanden, ten dienste staat.

Maar een *gentilhomme accompli*, met hoofsche manieren.

Die kennismaking is een revelatie voor de Haagsche freule. Voor 't eerst, 't allereerst in haar leven krijgt ze een openbaring van wat de handel, waar haar standgenooten op neer zien, betekent en ook dat het individu er eer hooger dan lager staat.

De directeur praat enkele oogenblikken met haar en doet haar over aan een der vrouwelijke afdeulingschefs, die haar moet inlichten.

Terwijl hij deze om enige inlichtingen vraagt, heeft Wendela gelegenheid het kantoor nader op te nemen en ziet zij met belangstelling de verschillende propagandabiljetten, door Willy Sluyter er speciaal voor ontworpen.

Ze heeft er vroeger wel eens een gezien in een station of zoo, maar toen hebben ze nooit zoo tot haar gesproken als nu. Ze verduidelijken haar het belang van het meel en den ontzaggelijken, nuttigen arbeid van de graandistributie en niet alleen dat ze van het belangrijke er van doordrongen wordt, maar ze begint het een voorrecht te vinden er toe te behooren, zij 't ook in den aanvang als een nederige werkster. Een werkbijtje in den zwerm, die den korf bevolkt en

LETTEREN: Multatuli. Bloemlezing door J. B. Meerkerk. Meulenhoff's Bibliotheek van Nederlandsche Schrijvers. A'dam.

Leerlingen van H. B. S., Gymnasia enz., die kennis willen maken met den schrijver van Max Havelaar, zij dit werkje, dat interessant geïllustreerd is, ten zeerste aanbevelen.

HYGIËNE: Felix Ortt: Het Rookten. Ing. f 0.55, carton f 1.05, geb. f 1.20. Maatschij. voor Goede en Goedkoope Lectuur. A'dam.

De bekende propagandist voor 'n beter en reiner leven zet in dit boekje zijn bezwaren tegen rooken uiteen. Het zal vooral van veel nut zijn voor hen, die onmatig rooken en daardoor zeker hun gezondheid schaden.

A. F. J. Beumer, arts.: Infectie-ziekten en hare bestrijding. Geb. f 1.50. N. V. Drukkerij en Uitg.-Mij. „De Maasstad”, R'dam.

In dit handige, geïllustreerde boekje wordt op duidelijke wijze uiteengezet wat infectie-ziekten zijn, wie ze veroorzaken en hoe ze bestreden worden. Wij kunnen het iedereen leek, die eens iets meer wil weten van dit soort ziekten, ten zeerste aanbevelen.

CHIROMANTIE: De geheimen van de hand. Verleden en toekomst onthuld uit de lijnen van de hand. Door A. Desbarrolles. A'dam, Cohen Zonen.

Wie zich op de hoogte wil brengen van de chiromantie — de kunst om uit de lijnen der hand iemands karakter enz. te bepalen —, vindt in dit boekje een uitnemende populaire gids.

zulke nuttige en mooie producten voortbrengen.

De afdeulings-chef is een jonge dame, bijna van haar eigen leeftijd, mogelijk enkele jaren ouder. Maar wat een verschil; ze bekleedt een mooie, verantwoordelijke positie bij een groot handels-lichaam, ze verdient een ruim salaris, waarmee zij zich waarschijnlijk geheel onafhankelijk maakt en zij, Wendela, heeft tot nu een vrijwel kleurloos bestaan geleid, een beetje tennissen, uitgaan, ontvangen, het mondaine gedoe van een nutteloos meisjesleven.

En nu mag ze heel blij wezen, als ze haar ontlukende talentjes, en haar goeden wil, want meer kan zij niet aanbieden, met een vijftig gulden in de maand ziet honoreeren.

De afdeulings-chef, een prettige, flinke verschijning, legt haar uit wat er van haar gevergd zou worden en vertelt haar ook welke vooruitzichten zij, bij gebleken bekwaamheid zou kunnen hebben.

Wendela belooft haar best te zullen doen en... dan in een opwelling van nederigheid omtrent zich zelf en bewondering voor de andere, vraagt ze: „Zou ik het ooit zoo ver kunnen brengen als u?”

Een vroolijk lachje en een geruststellend: „O! ja, zeker, als u maar wilt en oplet,” maken haar gelukkiger dan 't meest vleierende complimentje, dat ze op bals kreeg in den heerlijken tijd vóór den oorlog, toen er nog gedanst werd. Ofschoon... was die tijd wel zóo heerlijk en is *dit* niet veel mooier?

In de eerste dagen verkeert 't freuletje in een soort van extase, als een duizendpootje, dat uit een armelijk milieu gekomen, in haar eersten dienst een openbaring van weelde krijgt. Eilacy! komt zij niet uit een intellectueel-armelijke omgeving en is 't geen ze hier ziet ook niet een openbaring van ongekende gemoeds- en verstands-weelde voor haar.

Zoo krijgt ze een staat onder 't oog: een overzicht van het aanvoeren van tarwe in één jaar:

15 Juni	per s.s. Java	2.909.833	KG.
27 „	„ „ Stella	1.896.685	„
18 Sept.	„ „ Nieuw Amsterdam	7.101.180	„
26 Nov.	„ „ Adra	7.163.332	„
9 Dec.	„ „ Apsley Hall	5.799.955	„
12 Dec.	„ „ Maasdiijk	8.178.915	„
30 „	„ „ Kennemerland	5.818.035	„
31 „	„ „ Melville	4.451.997	„
2 Jan.	„ „ Boyne	5.946.825	„
19 „	„ „ Turbinia	4.837.934	„
26 „	„ „ Hector	4.298.263	„
28 „	„ „ Minerva	1.671.959	„
29 „	„ „ Brunswijk	1.521.997	„
9 Feb.	„ „ Meerdiijk	2.000.000	„
1 April	„ „ Delfland	5.335.000	„
9 „	„ „ Maasdiijk	8.000.000	„
19 „	„ „ Mildum	4.860.000	„
4 Mei	„ „ Hoornberg	2.524.000	„
9 „	„ „ Oberon	2.956.000	„
19 „	„ „ Zaan	1.832.000	„
23 „	„ „ de Vecht	2.886.000	„
24 „	„ „ Rijn	2.680.000	„
29 „	„ „ Farnsum	3.700.000	„
5 Juni	„ „ Terschelling	4.300.000	„
13 „	„ „ Al, hard	5.600.000	„
14 „	„ „ Loppersum	2.600.000	„
14 „	„ „ Megres	2.600.000	„
18 „	„ „ Ubbergen	2.800.000	„
19 „	„ „ Saturnus	3.600.000	„
26 „	„ *) „ Merwede	2.600.000	„

*) Feitelijk is dit de staat van 25 Juni 1918 tot 26 Juni 1919 en loopt dit verhaal dus eenigszins vooruit, doch om de belangrijke cijfers neem ik dien op.

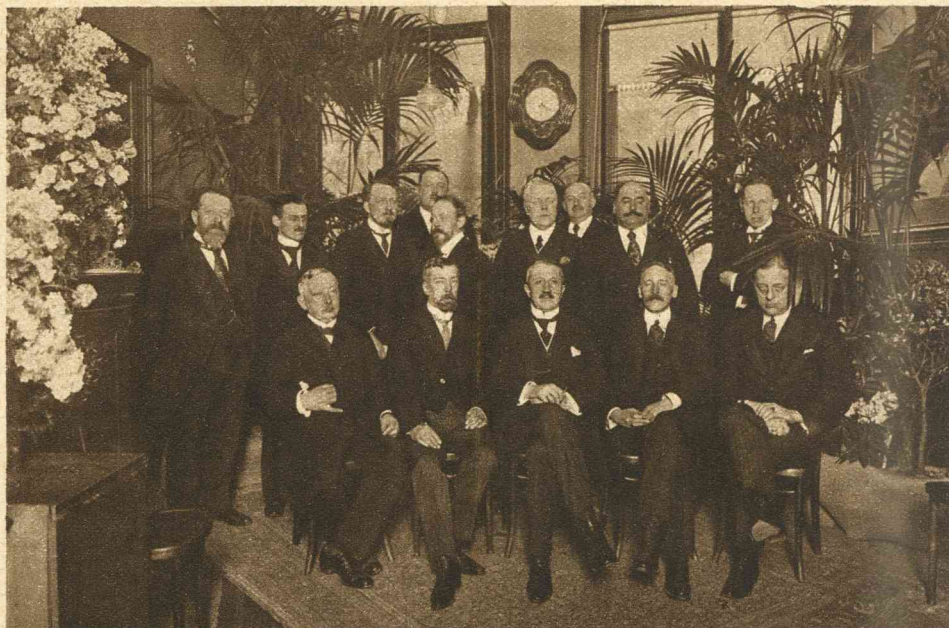
T. H.

(Wordt vervolgd.)

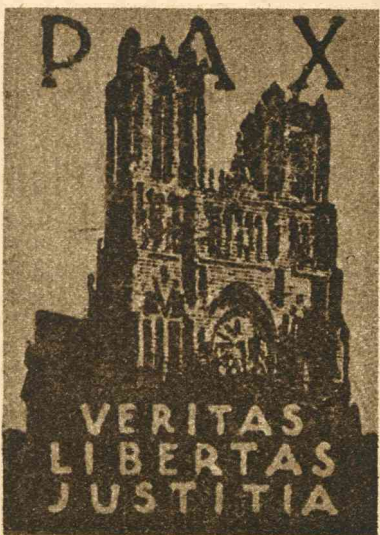
BILJARTWEDSTRIJD TE DEN HAAG.

Op 4 Maart is te 's-Gravenhage een biljartwedstrijd gehouden tusschen „Entre nous”, den Haag, en „Rotterdam”, welke door laatstgenoemde gewonnen werd, waardoor zij voor één jaar in het bezit is gekomen van den gouden wisselprijs.

JUBILEUM „HET NIEUWS VAN DEN DAG”.

Den 14en Maart was het 50 jaar geleden, dat „Het Nieuws van den Dag” werd opgericht. Hierboven een te dier gelegenheid vervaardigde foto van de directie en de chefs.

DE VREDESPOSTZEGEL.

10 Maart i.l. is de verkoop aan de postkantoren begonnen van den Vredespостzegel, waarvan de opbrengst bestemd is voor de restauratie van de Kathedraal van Reims.

BOND VAN VRIJE LIBERALEN.

Verleden week hield de Bond van Vrije Liberalen in „Hotel de Twee Steden” te 's-Gravenhage een bijeenkomst.

H. DEN HOED.

17 Maart i.l. vierde de heer H. den Hoed een bekend en geacht ingezetene van Leiden, in goede gezondheid zijn 90sten verjaardag.

EEN LENTEFEEST.

Op Zondag 21 Maart hield de Ned. Toeristen-Kampeerclub in de groote zaal van het Kon. Bot. Zoöl. Genootschap te 's-Gravenhage een Lentefest. Onze foto geeft een paar der aardige geëxposeerde tenten.

Verleden week werd in de Marnixkade te Amsterdam door een duiker naar een anker gezocht, dat een groote Rijnaak verplicht was te kappen omdat het anker geraakt was achter een buis van de Waterleiding. Op onzefoto zien wij den duiker in actie.

LUIT.-GEN. P. C. KOOL. †

In den ouderdom van 78 jaar is te 's-Gravenhage overleden de heer P. C. Kool, oud-luit.-gen. der genie.

HET STADION TE ANTWERPEN.

Verleden week bracht koning Albert (X) een bezoek aan het Stadion der a.s. Olympische spelen te Antwerpen. Z. M. toonde zich zeer voldaan over den goeden voortgang en beloofde 14 Aug. a.s. het stadion plechtig te komen inwijden.

GENERAAL FREIHERR VON LÜTTWITZ,

die onder de „Kapp-regeering” in Berlijn, minister der Rijksweeer was.